

JAARVERSLAG 2016

Scholengroep Perspectief

PARAM VOOR
WAARMERKINGSDOELEINDEN

Inhoud

Hoofdstuk	Pagina
Voorwoord	2
1. Algemene informatie	3
1.1 <i>Juridische structuur</i>	
1.2 <i>Organogram</i>	
1.3 <i>Omschrijving van de doelstelling</i>	
1.4 <i>Scholen</i>	
1.5 <i>Personeel</i>	
1.6 <i>Leerlinggegevens</i>	
1.7 <i>Uitstroom naar het Voortgezet Onderwijs</i>	
1.8 <i>Verzuimgegevens</i>	
1.9 <i>Werkgroep Personeel</i>	
1.10 <i>Invalliersproblematiek</i>	
2. Financiële informatie	10
2.1 <i>Gevoerd financieel beleid</i>	
2.2 <i>Analyse financieel resultaat</i>	
2.2.1 <i>Algemene financiële beschouwing</i>	
2.2.2 <i>Balans (gegevens jaarrekeningen en meerjarenbegroting op hoofdlijnen)</i>	
2.2.3 <i>Vermogenspositie</i>	
2.2.4 <i>Materiële vaste activa</i>	
2.2.4.1 <i>Financiële vaste activa</i>	
2.2.5 <i>Vorderingen</i>	
2.2.6 <i>Liquide middelen</i>	
2.2.7 <i>Eigen vermogen</i>	
2.2.8 <i>Voorzieningen</i>	
2.2.9 <i>Exploitatie Scholengroep Perspectief</i>	
2.2.10 <i>Baten</i>	
2.2.11 <i>Lasten</i>	
2.2.12 <i>Rentebaten/rentelasten</i>	
2.2.13 <i>Tenslotte</i>	
2.3 <i>Treasury- en financieringsbeleid</i>	
2.4 <i>Financiële kengetallen</i>	
2.4.1 <i>Kapitalisatiefactor en weerstandsvermogen op basis van grondslagen OC&W</i>	
2.4.2 <i>Solvabiliteit</i>	
2.4.3 <i>Liquiditeit</i>	
2.4.4 <i>Rentabiliteit</i>	
2.4.5 <i>Continuïteitsparagraaf</i>	
2.4.6 <i>Belangrijkste risico's en onzekerheden</i>	
3. Onderwijskundig beleid	20
3.1 <i>Onderwijskwaliteit</i>	
3.2 <i>CITO-scores</i>	
3.3 <i>Passend Onderwijs</i>	
3.4 <i>Leernetwerk intern begeleiders</i>	
3.5 <i>Het Bestuursakkoord</i>	
3.6 <i>Strategisch beleid</i>	
3.7 <i>Prestatiebox</i>	
3.8 <i>Doorgaande lijn van Voorschoolse naar Vroegschoolse Educatie</i>	
4. Jaarverslag GMR	25
5. Jaarverslag Raad van Toezicht	27
6. Vooruitblik	29
6.1 <i>Toekomstige ontwikkelingen</i>	
7. Financieel jaarverslag	30

Voorwoord

Het jaarverslag 2016 van de Scholengroep Perspectief is bedoeld om u te informeren over de ontwikkelingen in het vorige kalenderjaar en om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. Een groot gedeelte van het jaarverslag wordt gevormd door financiële informatie, maar er is vanzelfsprekend ook ruimte voor onderwijsinhoudelijke, beleidsmatige en organisatorische zaken. Ook het jaarverslag van de Raad van Toezicht en de GMR is als apart hoofdstuk in dit verslag opgenomen.

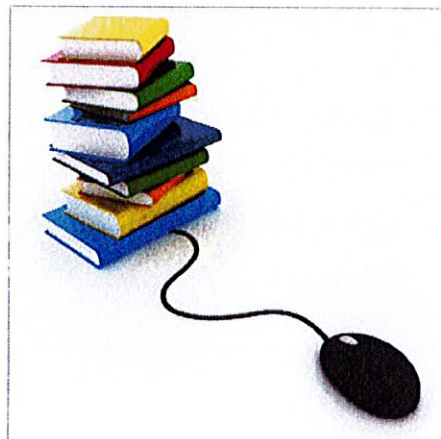
Het College van Bestuur is dankbaar dat er binnen onze scholen van dag tot dag hard gewerkt wordt om de kwaliteit van het onderwijs te garanderen. De inzet van het personeel van de scholen is voortreffelijk. Iedereen werkt naar beste vermogen en zet zich in om de kinderen de noodzakelijke bagage mee te geven. Wij proberen op de scholen het fundament te leggen voor de toekomst van de kinderen, een basis waar ze de rest van hun leven op verder kunnen bouwen. We zijn blij dat zoveel ouders er voor kiezen hun kinderen, het meest kostbare "bezit", aan onze zorgen toe te vertrouwen en ook dat zoveel ouders een positieve bijdrage willen leveren aan het goed functioneren van de school!

De krimp van de leerlingenaantal is helaas nog niet voorbij, maar de krimp lijkt zich wel enigszins te stabiliseren. We hopen dat we over een paar jaar in een situatie terecht komen dat er evenwicht ontstaat tussen enerzijds de krimp en anderzijds het natuurlijk verloop. De verwachting landelijk is dat dit evenwicht rond 2020 zal ontstaan. We wachten af.

We namen in 2016 afscheid van 14 personeelsleden afscheid. De reden voor vertrek was gelegen in het gebruik maken van keuzepensioen, vertrek naar een andere werkgever, gedwongen ontslag op basis van afkeuring of ongeschiktheid en overlijden.

Het College van Bestuur hoopt dat u een goed beeld krijgt van onze activiteiten in 2016 door het lezen van dit jaarverslag en we wensen u daar veel voldoening bij. Uiteindelijk is het zo dat al het werk dat verzet wordt door het ondersteunend personeel, de groepsleerkrachten, de IB-ers, de directeuren, de MR-en, de GMR, de Raad van Toezicht en het College van Bestuur verricht wordt om de kinderen kwalitatief hoogwaardig passend onderwijs aan te bieden.

Namens het College van Bestuur,
M. Wever, directeur-bestuurder.

Hoofdstuk 1. Algemene informatie

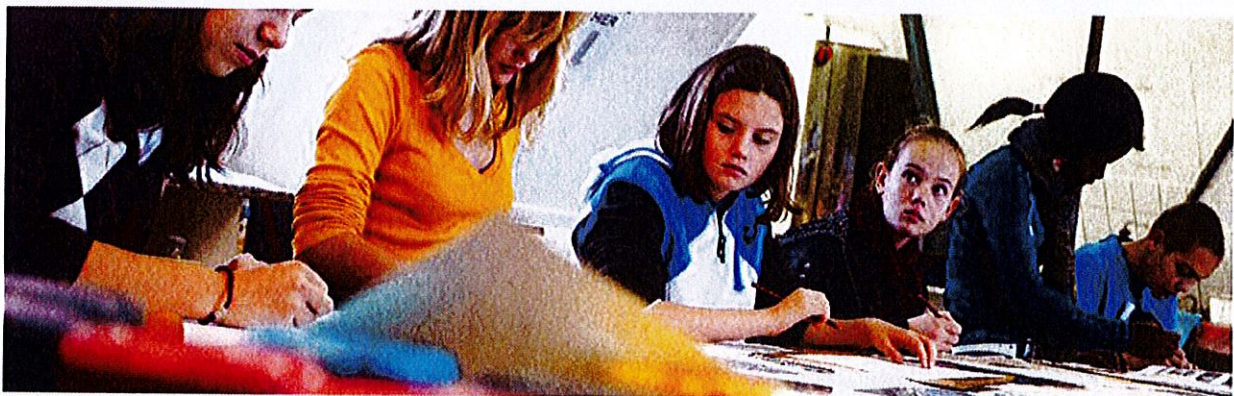
1.1 Juridische structuur.

Het bevoegd gezag van Scholengroep Perspectief, gevestigd te Stadskanaal, beheert 13 basisscholen, 1 SBO-school en 1 school voor ZMLK. Scholengroep Perspectief is in 2003 ontstaan uit een fusie van een vijftal besturen in de gemeente Stadskanaal, waarbij in een later stadium de christelijke basisscholen in de gemeente Vlagtwedde en de beide scholen voor speciaal onderwijs zich hebben aangesloten.

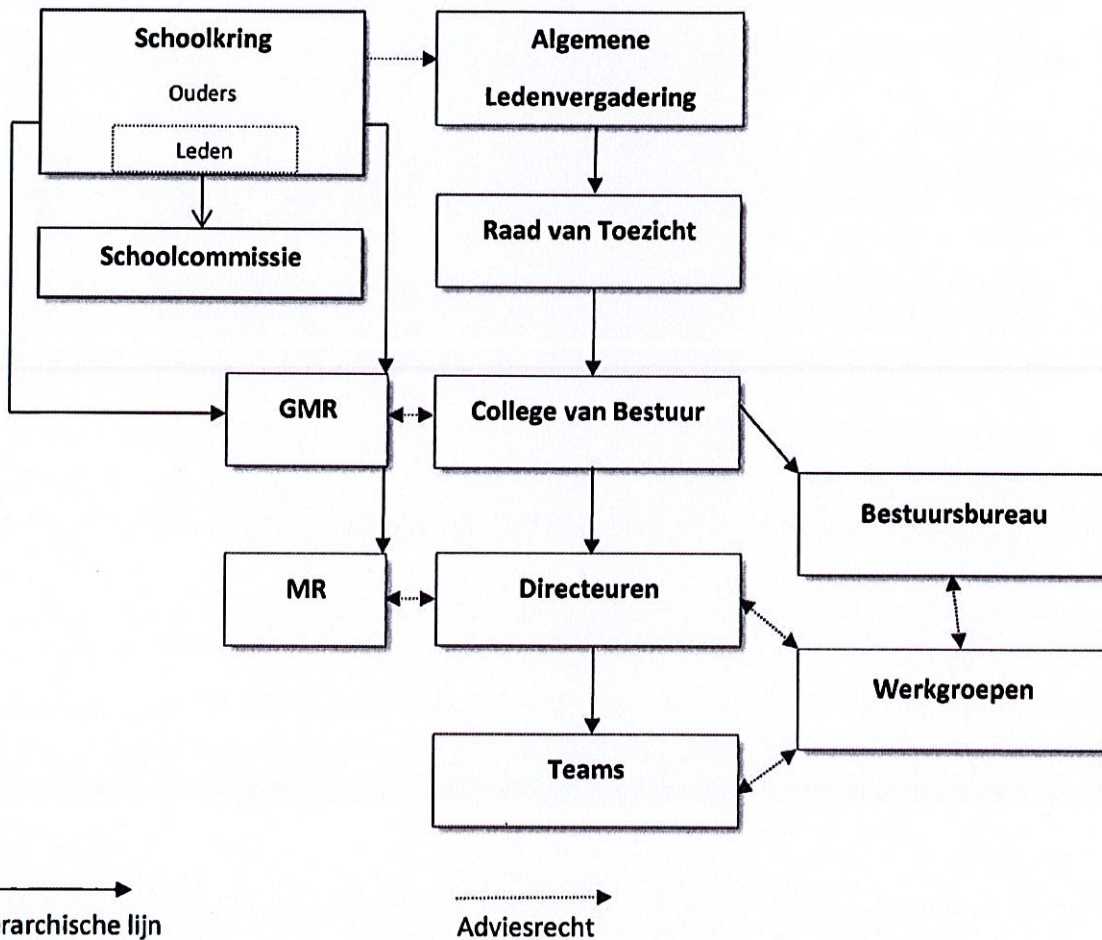
Het College van Bestuur is belast met het besturen van de vereniging, met uitzondering van die taken en bevoegdheden die expliciet aan de Raad van Toezicht zijn toegekend. Besluiten van het College van Bestuur worden ter advisering of instemming voorgelegd aan de GMR. Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de eenheid van het totale beleid en scheidt op bestuursniveau waarborgen ter bescherming en bevordering van de identiteit van de vereniging en van de onder de vereniging ressorterende scholen. Het College van Bestuur vertegenwoordigt de vereniging in en buiten rechte.

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de bewaking van de grondslag, de verwezenlijking van de doelstelling van de vereniging en op het functioneren van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht adviseert het College van Bestuur gevraagd en ongevraagd. De Raad van Toezicht keurt het meerjarig strategisch beleid, de begroting en het jaarverslag goed. Tevens is de Raad van Toezicht bevoegd om een accountant aan te wijzen die belast is met de controle van de jaarrekening. De Raad van Toezicht kan de ledenvergadering een statutenwijziging voorstellen.

De kernactiviteit en kernopdracht van de Scholengroep Perspectief is het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig passend onderwijs op protestants-christelijke en algemeen bijzondere grondslag. Het werkgebied van Scholengroep Perspectief beslaat de gemeenten Stadskanaal en Vlagtwedde. Het bevoegd gezag is bij de overheid bekend onder nr. 41358. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 02078858.

1.2 Organogram.

De zwarte pijlen zijn alleen hiërarchisch in de rechterhelft van het schema. In de linkerhelft duiden ze adviesrecht aan. De stippellijn in de rechterhelft geeft ook hier het adviesrecht aan.

Scholengroep Perspectief heeft een Bestuursbureau waar naast het College van Bestuur, 2 parttime stafmedewerkers personeel en organisatie, 1 parttime eerste medewerkster financiële administratie, een parttime secretaresse, 2 stafmedewerkers onderwijs en een parttime controller werkzaam zijn. Delen van de personeels en financiële administratie worden verzorgd door het administratiekantoor Helder Onderwijs te Assen.

1.3 Omschrijving van de doelstelling.

Scholengroep Perspectief heeft als doel het oprichten en in stand houden van scholen voor protestants christelijk en algemeen bijzonder onderwijs in haar werkgebied. Het College van Bestuur draagt daarom zorg voor het scheppen van gunstige randvoorwaarden om iedereen die aan de organisatie een bijdrage levert in staat te stellen mee te werken aan het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig passend onderwijs.

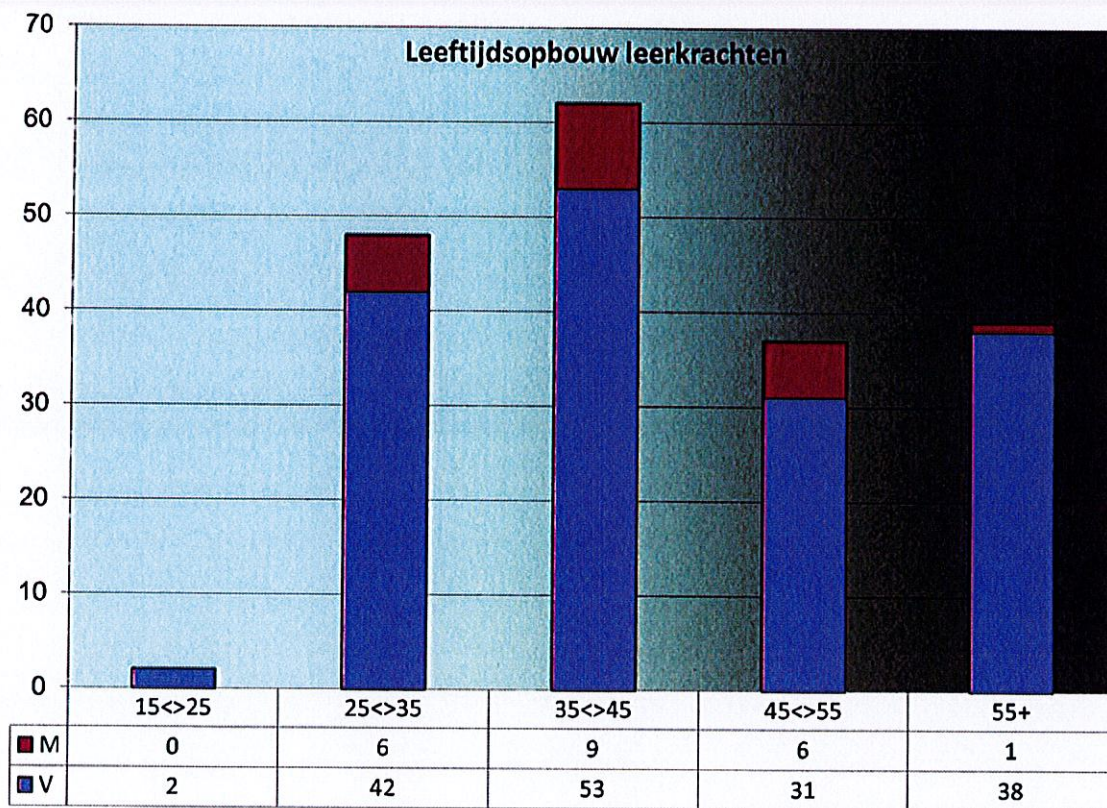
1.4 Scholen.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de volgende scholen:

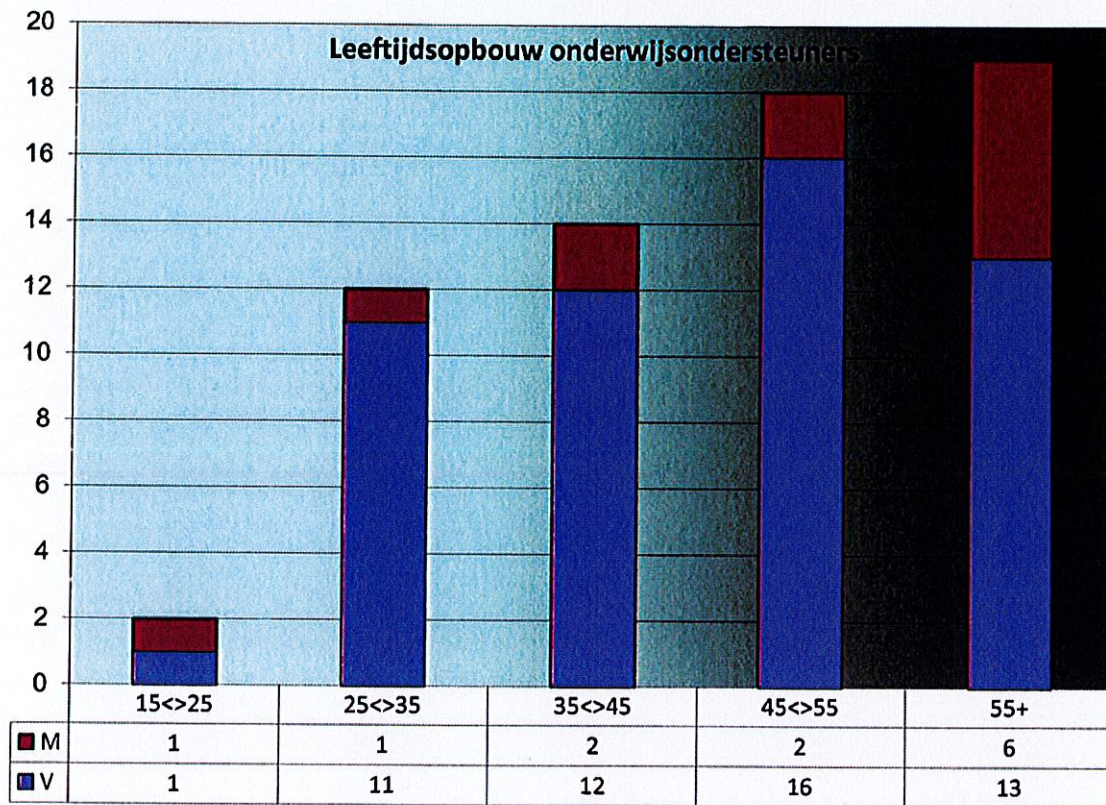
1. CBS Anne de Vries te Stadskanaal	9. CBS De Maarsborg te Stadskanaal
2. CBS De Ark te Stadskanaal	10. ZMLK De Meidoornschool te Stadskanaal
3. SBO De Baldakijn	11. CBS Oranje Nassauschool te Stadskanaal
4. CBS Gabriël Dam te Stadskanaal	12. CBS De Rank te Onstwedde
5. CBS Het Gebint te Sellinger	13. CBS De Verbindingsweg te Musselkanaal
6. CBS De Höchte te Alteveer	14. CBS De Zaaier te Vlagtwedde
7. CBS De Hoeksteen te Ter Apel	15. CBS Op de Zandtange te Mussel
8. CBS De Lindenborgh te Musselkanaal	

1.5 Personeel.

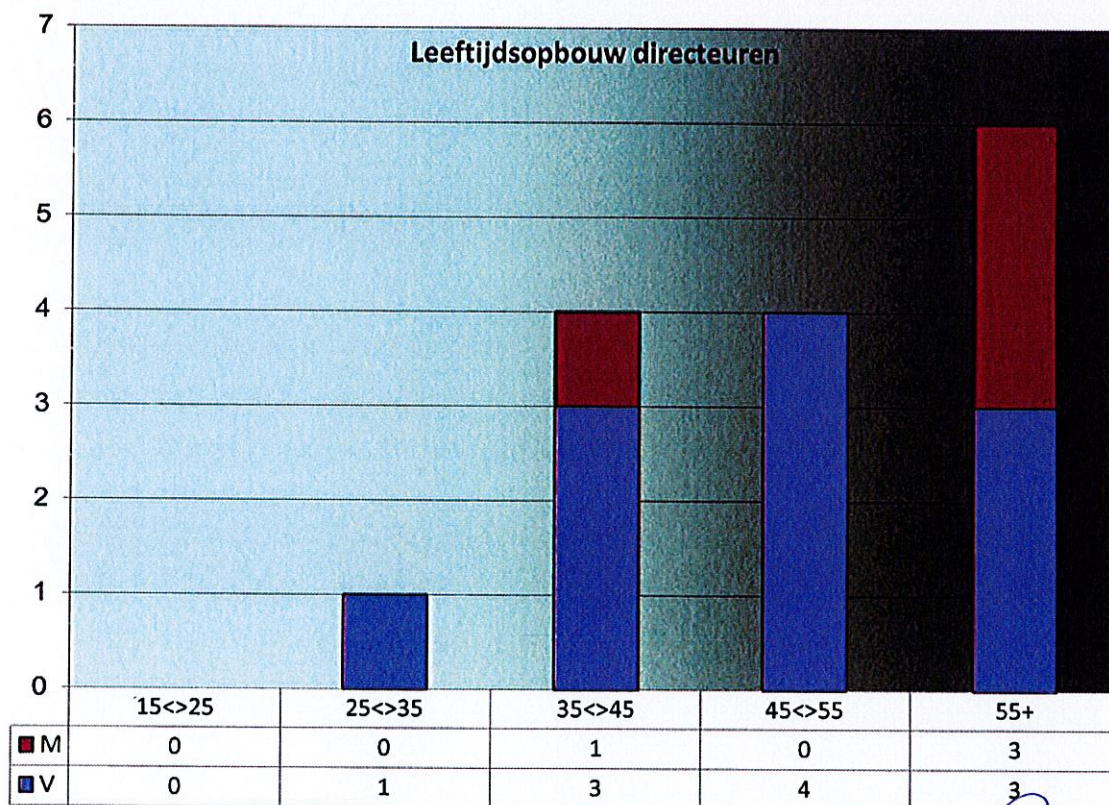
Er werken per 01-01-2017 in totaal 270 personen bij de Scholengroep Perspectief, waarvan 188 leerkrachten, waarvan de meerderheid een parttime aanstelling heeft. Van alle leerkrachten is 12% man en 88% vrouw.

Er werken per 01-01-2017 in totaal 62 onderwijsondersteuners, waarvan 18% man en 82% vrouw is.

Per 01-01-2017 werken er 15 personen in een directiefunctie, waarvan 20% man en 80% vrouw is .

1.6 Leerlinggegevens.

Het aantal leerlingen is licht gedaald en wel met 21 leerlingen. De ogenschijnlijke stijging heeft te maken met de aansluiting van SBO De Baldakijn bij Scholengroep Perspectief. Per 1-10-2015 kreeg Scholengroep Perspectief te maken met een terugloop van 52 leerlingen. Ook voor de komende jaren zal naar verwachting het absoluut aantal leerlingen gaan dalen als gevolg van dalende bevolkingsaantallen. Er wordt voor de komende jaren gerekend met een terugloop van 2,5 tot 3% per jaar. De gevolgen van de daling van het aantal leerlingen hopen we zoveel mogelijk op te vangen door natuurlijk verloop, payrolling, de vervangingspool en interne sollicitatieprocedures.

Onderstaande tabel geeft een beeld van de leerlingaantallen over de jaren 2005 tot en met 2015 en de volgende tabel bevat de prognose voor de jaren 2015 tot 2026. Deze cijfers vormen het totaal van alle 15 scholen van de vereniging.

Werkelijk aantal leerlingen.

Jaar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal	2.195	2.209	2.173	2.158	2.090	2.067	1.967	1.924	1.846	2.026	2.005

Prognose aantal leerlingen.

Jaar	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aantal	2.028	1.968	1.952	1.904	1.870	1.845	1.831	1.812	1.801	1.796	1.786

De bovenstaande prognose is opgesteld door Verus (voorheen Besturenraad) en als we cijfers mogen geloven zien we dat er vanaf 2018 een zekere afvlakking van de daling van het leerlingenaantal valt waar te nemen. Als daarbij bedacht wordt dat er in de komende jaren een grotere groep personeelsleden in de hogere leeftijdscategorieën zullen uitstromen, zou er vanaf dat jaar een bepaalde balans bereikt kunnen worden. De verhoging in het leerlingenaantal per 2015 wordt overigens veroorzaakt door de aansluiting van SBO De Baldakijn per 01-01-2015.

1.7 Uitstroom basisscholen naar het Voortgezet Onderwijs.

In 2016 verlieten 231 leerlingen uit groep 8 onze basisscholen. Ze gingen naar:

	VSO	PRO	VMBO BL	VMBO KL	VMBO GL	VMBO TL	HAVO	VWO	TOTAAL
Anne de Vries			3	2		2	2	1	10
Ark			1	2		2	8	4	17
Gabriël Dam				7		3			10
Gebint						4	3	2	9
Höchte			1	4		11	2	3	21
Hoeksteen				3		1	2	2	8
Lindenborgh			1	8		7	6	6	28
Maarsborg		1	1	4		3	4	5	18
Oranje Nassauschool				3		16	9	9	37
Rank			1	7		13	10	5	36
Verbindingsweg		1	3	2		2	1	1	10
Zaaler				1		4	10	2	17
Op de Zandtange	2		2			1	2	3	10
TOTAAL	2	2	13	43		69	59	43	231

1.7.1 *Uitstroom van het SO naar het Voortgezet Onderwijs.*

De 31 leerlingen van De Meidoornschool die in 2016 van school gingen, zijn uitgestroomd naar:

- Uitschrijving van SO – VSO eigen school	13 leerlingen
- een CVD (centrum voor dagbesteding):	11 leerlingen
- een andere ZMLK:	1 leerling
- een SBO (speciaal basisonderwijs):	1 leerling
- het arbeidsproces:	1 leerling
- VSO – ZMOK:	1 leerling
- een school voor praktijkonderwijs:	1 leerling
- Visio Haren (wonen en onderwijs):	1 leerling
- onbekend:	1 leerling
- een KDC (kinderdagcentrum):	0 leerlingen
- een sociale werkvoorziening:	0 leerlingen
- een VSO-ZMLK:	0 leerlingen
- werkzoekend:	0 leerlingen
- leerplichtonthefving	0 leerlingen

1.7.2 *Uitstroom het SBO naar het Voortgezet Onderwijs.*

De 61 leerlingen van De Baldakijn die in 2016 van school gingen, zijn uitgestroomd naar:

- het praktijkonderwijs:	32 leerlingen
- het VMBO met LWOO:	23 leerlingen
- een school voor ZMLK:	4 leerlingen
- een school voor SBO:	2 leerlingen

1.8 *Verzuimgegevens.*

MaetisArdyn, de Arbodienst waar de Scholengroep Perspectief bij is aangesloten adviseert en ondersteunt bij de begeleiding van (langdurig) zieken. Er is regelmatig overleg plaats tussen de P&O-er en de bedrijfsarts tijdens het zogenaamde SMT (sociaal medisch team). De begeleiding, het verloop en de prognose van personeelsleden die wat langer ziek zijn wordt met elkaar besproken.

Onderstaande tabel laat het ziekteverzuimpercentage over de laatste vijf jaren zien. Het landelijk verzuimcijfer over 2016 lag gemiddeld voor alle sectoren op 5% en voor de sector onderwijs lag het percentage op bijna 7%. Ons verzuimpercentage lag in 2016 dus fors boven het gemiddelde landelijke ziektepercentage voor alle sectoren en ook boven die van de onderwijssector.

De verzuimpercentages in een tabel:

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
5,2%	4,1%	5,86%	6,77%	9,9%	8,3%	10%	8,7%

Bovenstaande cijfers zijn vanaf 2009 gerelateerd aan de gegevens zoals we die uit de salarisadministratie kunnen halen. De percentages zijn de laatste drie jaren veel te hoog in verhouding met de sector en dwingen tot maatregelen die tot reductie van het ziekteverzuim gaan leiden.

1.9 *Werkgroep Personeel.*

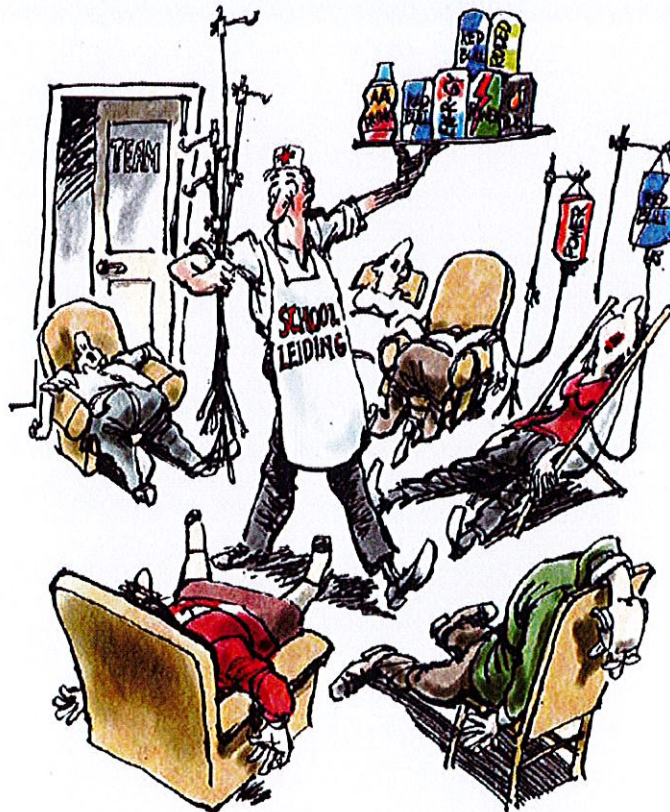
De werkgroep personeel heeft in 2016 niet vergaderd en dat had alles te maken met de opbouw van een nieuw kwaliteitszorgsysteem die in dat jaar is opgebouwd. Om een en ander goed voor te bereiden zijn er een tweetal studiedagen geweest met de directeuren om ze voor te bereiden op een nieuwe aanpak van

het ziekteverzuim. De verwachting is dat het ziekteverzuim binnen Scholengroep Perspectief verder kan dalen als er meer voorzorgsmaatregelen genomen worden, er alerter gereageerd wordt op signalen die mensen afgeven en als er meer aandacht komt voor preventie en oplossingen op maat. Ook zijn er afspraken gemaakt over intensivering van de contacten tussen de directeuren en de Arbo-arts.

1.10 Invallersproblematiek.

Er is het afgelopen jaar veel tijd geïnvesteerd in het bedenken van maatregelen om voldoende invallers beschikbaar te hebben. De constatering is dat er te weinig studenten kiezen voor een baan in het onderwijs en dat er dus simpelweg te weinig mensen beschikbaar zijn om zieke collega's te vervangen en het hoge ziekteverzuim werkt ook bepaald niet mee. De Wet Werk en Zekerheid (WWZ), die in de onderwijssector alleen van toepassing is op het bijzonder onderwijs, vergroot het probleem nog eens een keer extra om aan voldoende menskracht te komen.

Er is in 2016 een overeenkomst gesloten met onze collega-besturen van VCO MOG (Midden en Oost Groningen) en VCOG (Stad Groningen) om te komen tot een verruiming van het aantal beschikbare invallers, er is actief geworven om meer invallers te interesseren voor een (tijdelijke) werkplek bij Scholengroep Perspectief, er zijn opnieuw kleine vaste contracten aangeboden aan invallers om zo flexibel mogelijk te kunnen blijven opereren. Al deze maatregelen hebben niet kunnen voorkomen dat er met enige regelmaat groepen kinderen opgevangen of verdeeld moeten worden over de groepen waar de juf of meester niet ziek is, dat de directeur soms voor de klas staat en dat er, met grote tegenzin van iedereen, groepen kinderen naar huis moeten worden gestuurd. Dit soort zaken ziet het bestuur als een regelrechte bedreiging voor de kwaliteit van het onderwijs en het zorgt bovendien voor nog meer (werk)druk en een taakverzwaring voor de mensen die niet ziek zijn.

Hoofdstuk 2. Financiële informatie

2.1 Gevoerd financieel beleid.

Het bevoegd gezag stelt zich ten doel om de beschikbare financiële middelen verantwoord in te zetten voor het onderwijs. Zij hanteert hiertoe een (meerjaren)begroting die vanuit een inventarisatie en toerekening op schoolniveau wordt gepresenteerd als algehele verantwoordingsstuk van de vereniging. Deze begroting is taakstellend. Het College van Bestuur draagt formeel de eindverantwoording voor deze taakstelling. Maandelijks wordt verantwoording afgelegd aan het bevoegd gezag over de financiële stand van zaken waarbij zowel de exploitatie als de voortschrijdende balansgegevens in zowel absolute cijfers als kengetallen worden gepresenteerd. Een analyse van de huidige financiële situatie leert dat er sprake is van een, naar het oordeel van het bevoegd gezag, gezonde financiële basis voor de toekomst van de vereniging. In het verleden opgebouwde reserves zijn ondergebracht in algemene reserves en specifieke bestemmingsreserves.

Het financieel beleid van de vereniging wordt vorm gegeven door een planning en control cyclus. Hiertoe zijn binnen de vereniging afspraken gemaakt over de procedures en verantwoordelijkheden die de realisatie van doelstellingen en de continuïteit van de vereniging moeten borgen. De cyclus kent de volgende onderdelen:

- de jaarbegroting
- de meerjarenbegroting
- de budgettering
- monitoring en rapportage
- het financieel jaarverslag

De vereniging beschikt over een passend vermogen. Hoofdbeleidsdoelstelling voor van dit vermogen is het afdekken van de risico's die de organisatie draagt. De opbrengsten van het vermogen (rente en dividend) gebruikt het bevoegd gezag als extra jaarlijkse baten die ten goede komen aan de exploitatie van de organisatie.

2.2 Analyse financieel resultaat.

In dit hoofdstuk wordt het resultaat op hoofdlijnen vergeleken met de begroting 2016 en de exploitatie 2015. De meerjarenbegroting 2017 - 2020 is ter vergelijking opgenomen.

2.2.1 Algemene financiële beschouwing.

De samenstelling van de jaarrekening 2016 heeft plaatsgevonden conform de richtlijnen die zijn uitgevaardigd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en die mede zijn gebaseerd op bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek. Op sommige punten wijken de OC&W richtlijnen af of zijn er aanvullende richtlijnen vanwege de specifieke eisen die de verslaggeving van onderwijsinstellingen vergt. Het jaarverslag kent een verplichte indeling op voorschrift van OC&W.

2.2.2 Balans.

Het balanstotaal is t.o.v. 2015 met € 377.000 afgenomen. De waarde van de materiële vaste activa (aanschaf inventaris, apparatuur en onderwijsleerpakket na aftrek afschrijvingen) is met € 21.000 afgenomen. De financiële vaste activa bestaat per ultimo 2016 uit een tweetal vorderingen op partijen waarin de Scholengroep Perspectief participeert.

De vorderingen zijn met bijna € 258.000 toegenomen en de schulden namen met € 179.000 af. Het saldo van de voorzieningen is gestegen met € 64.000. Ten gevolge van bovenstaande mutaties zijn de liquide

middelen met € 614.000 afgenomen. Het geheel vertaalt zich in een afname van het eigen vermogen met € 263.000 zijnde het negatief resultaat 2016.

2.2.3 Vermogenspositie.

Door het College van Bestuur en de Raad van Toezicht wordt jaarlijks de ontwikkeling van de algemene reserve en fondsen kritisch bezien en wordt nagegaan of en in welke mate het vermogen op peil is om tegenvallers op te vangen. Ook wordt gelet op de eigen vermogenspositie in relatie met de vastgelegde activa en aangevane verplichtingen.

Het beleid van het bestuur is erop gericht om de vermogenspositie in balans te brengen met de noodzaak om tegenvallers en risico's te kunnen opvangen en daarmee de toekomst van de instelling blijvend te garanderen. Tevens is het van belang dat de investeringen in gebouwen, inventaris en overige activa worden gefinancierd met eigen vermogen om de jaarlijkse exploitatie niet of zo gering mogelijk te belasten met rente en aflossingskosten.

Het is noodzakelijk om een weerstandsvermogen in stand te houden ten behoeve van risico's die verband houden met zaken als personele verplichtingen, fluctuaties in leerlingenaantallen, gewenste (voor)investeringen in gebouwen en inventaris, organisatorische zaken en in de kwaliteit van het onderwijs in brede zin. Middels inventarisatie is vast komen te staan dat de vereniging een gemiddeld risicoprofiel kent.

2.2.4 Materiële vaste activa.

De gebouwen, waarvan het juridisch eigendom bij het bevoegd gezag berust en het economisch eigendom sinds 1 januari 1997 bij het gemeentebestuur, zijn niet opgenomen in de balans en zijn om niet in bruikleen. Onderhoud en bouwkundige aanpassingen, zowel binnenzijde als buitenzijde van het gebouw, vallen sinds 1 januari 2015 onder de verantwoording van het bevoegd gezag. De gemeente is nog uitsluitend verantwoordelijk voor nieuwbouw en grote renovaties. Het eigen aandeel in de nieuwbouw van De Rank alsmede de inrichting van het terrein van De Zaaier zijn geactiveerd en worden in 10 jaar afgeschreven ten laste van de private reserve. De boekwaarde bedraagt per ultimo 2016 € 190.000.

In het verslagjaar werd voor € 318.000 (2015 € 374.000) aan nieuwe inventaris geactiveerd. De afschrijvingssystematiek is ingevoerd met ingang van het verslagjaar 2006. Er wordt afgeschreven over duurzame activa met een aanschafwaarde > € 500. Er wordt niet afgeschreven over de per 01-01-2006 aanwezige inventaris. De totale afschrijvingslast voor inventaris, apparatuur en leermiddelen bedroeg in 2016 € 339.000 en in 2015 € 310.000. De totale aanschafwaarde van de geactiveerde inventaris bedraagt ultimo 2016 bijna € 4,8 miljoen. De boekwaarde bedraagt per 31 december 2016 € 2,1 miljoen. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op algemeen aanvaarde bedrijfseconomische uitgangspunten.

2.2.4.1 Financiële vaste activa.

Hieronder vallen een tweetal vorderingen op respectievelijk Picto en De Bast zijnde het financieel belang dat de Scholengroep Perspectief heeft in deze organisatie.

2.2.5 Vorderingen.

De vorderingen laten een normaal beeld zien. De vordering op OC&W houdt verband met het betaalritme van de personele bekostiging. Deze bedraagt 7% van de totale personele lumpsumvergoeding voor het cursusjaar 2016/2017. Deze vordering wordt over de eerste 7 maanden van 2017 geëgaliseerd. De overige vorderingen hebben een normaal karakter en zijn dan wel worden begin 2017 ontvangen.

2.2.6 Liquide middelen.

De liquide middelen zijn met € 614.000 gedaald tot een bedrag van ruim € 4,8 miljoen door een toename van de vorderingen, een afname van de schulden en een negatief exploitatie resultaat van € 263.000. De

liquide middelen zijn uitgezet op normaal rentende rekeningen. Het gemiddeld rendement over het totaal van de uitstaande geldmiddelen bedroeg 0,6 % in 2016 (was 1,6 % in 2015). De nog steeds dalende rentepercentages op spaartegoeden (0,45% per ultimo 2016) veroorzaken deze daling.

2.2.7 Eigen vermogen.

De algemene reserve publiek van Scholengroep Perspectief bedraagt op 31 december 2016, na onttrekking van het resultaat 2016, € 2,6 miljoen. Deze onttrekking is afgeleid van het "voorstel bestemming resultaat 2016" en bedraagt € 215.585 negatief en betreft feitelijk het resultaat op de normale bedrijfsvoering. De private bestemmingsreserves bedragen € 1.179.000. In 2016 heeft een onttrekking plaatsgevonden van € 22.395. De bestemmingsreserves publiek bedragen € 1,4 miljoen. Vanuit de resultaatverdeling 2016 is € 25.001 onttrokken.. Bij beoordeling in 2016 door het College van Bestuur van het vrije vermogen van de vereniging in relatie met het noodzakelijke weerstandsvermogen en de risico's die de scholen lopen, is geconstateerd dat de opgebouwde reserves in zijn algemeenheid voldoende zijn om deze risico's te kunnen opvangen en dat een deel van de opgebouwde reserves beschikbaar zijn voor nieuwe investeringen (Zie tevens het punt 2.4.1 Weerstandsvermogen).

2.2.8 Vreemd vermogen: voorzieningen en kortlopende schulden

De stand van de voorziening jubilea was per ultimo 2016 € 168.000 en is daarmee voldoende voor het afdekken van de toekomstige verplichtingen. De voorziening onderhoud, die is bijgesteld op basis van het feit dat de vereniging per 1.1.2015 ook verantwoordelijk is voor de kosten van het onderhoud aan de buitenzijde van het gebouw, bedroeg per ultimo 2016 € 924.000. Middels inventarisatie (vastgelegd in een onderhoudsplan) is in 2016 een bedrag van € 166.000 als dotatie toegevoegd aan de voorziening. De onttrekkingen ten behoeve van groot onderhoud en bouwkundige aanpassingen bedroegen € 93.000. De kortlopende schulden zijn op hoofdlijnen gelijk aan het beeld in 2015.

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2.016	Begroting 2.016	Realisatie 2.015
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen	14.136.839	13.700.047	14.006.874
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	9.940	61.000	131.935
3.5 Overige baten	262.655	56.500	224.089
Totaal baten	14.409.434	13.817.547	14.362.897
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	12.438.960	11.789.875	12.066.854
4.2 Afschrijvingen	339.300	348.728	309.945
4.3 Huisvestingslasten	775.035	792.138	807.514
4.4 Overige lasten	1.150.243	1.089.232	1.139.767
Totaal lasten	14.703.538	14.019.973	14.324.080
Saldo baten en lasten	-294.104	-202.426	38.817
5 Financiële baten en lasten	31.122	30.000	80.966
Nettoresultaat	-262.982	-172.426	119.783

2.2.9 Exploitatie Scholengroep Perspectief.

Het negatief exploitatieresultaat 2016 bedraagt € 262.982. In vergelijking met de begroting is dit een negatieve afwijking van € 91.000. Het verschil kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

- Rijksbijdragen	€ 437.000 (verhoging lumpsum bedragen, prestatieboxmiddelen en bijdragen SWV)
- Overige overheidsbijdragen	- € 51.000 (verschil betreft wegvallen gemeentelijke bijdragen in 2016)
- Overige baten	€ 205.000 (detacheringsvergoeding SWV en projectmatige bijdragen)
- Personele lasten	- € 649.000 (cao maatregelen 2016, stijging sociale lasten en ontslagvergoedingen)
- Afschrijving	€ 10.000 (lagere investering in inventaris)
- Huisvesting	€ 17.000 (afrekening voorgaand jaar gebruikersvergoeding Meidoorn, lagere kosten energie en hogere kosten schoonmaak)
- Overige lasten	- € 61.000 (hogere kosten administratie en beheer en toename kosten digitale leermiddelen)
- Financiële baten	€ 1.000 (lagere renteopbrengsten)

Het nadelig exploitatie resultaat 2016 wordt conform het voorstel bestemmingsresultaat onttrokken aan het eigen vermogen.

2.2.10 Baten.

Rijksbijdragen.

De rijksvergoeding voor het kalenderjaar 2016 bedraagt € 14.137.000 en valt € 437.000 hoger uit dan begroot. Hogere lumpsum vergoeding en subsidie prestatiebox en hogere bijdragen vanuit het Samenwerkingsverband verklaren grotendeels dit verschil.

De overige overheidsbijdragen zijn € 51.000 lager uitgevallen dan was begroot. Van de gemeente werden in voorgaande jaren bijdragen verkregen voor projecten zoals begeleiding en zorg. Deze zijn in 2016 grotendeels komen te vervallen.

Overige baten.

De overige baten bedragen € 262.000 en bestaan o.a. uit de opbrengst betreffende verhuur van onroerende zaken, opbrengsten van detachering personeel en overige bijdragen van derden. Deze zijn € 210.000 hoger dan was begroot door een niet voorziene detacheringsvergoeding vanuit het Samenwerkingsverband en diverse projectmatige bijdragen.

2.2.11 Lasten.

Personele lasten.

De totale personele lasten zijn per saldo € 649.000 (5,5%) hoger uitgevallen dan was begroot. Dit wordt o.a. veroorzaakt door hogere personele lasten ten gevolge van de CAO-maatregelen in 2016 en een stijging van de sociale lasten. Daarnaast is er sprake een slechts gedeeltelijk voorziene uitgave van € 335.000 zijnde kosten in verband met het vroegtijdig vertrek van een aantal personeelsleden. Door een hoog ziekteverzuimpercentage en aangescherpte regels binnen het vervangingsfonds kwam een groter deel van de vervangingskosten voor rekening van de vereniging.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
medewerkers gemidde..	144,0	199,4	248,6	240,5	231,6	275,4	281,7
Managementratio	13,1%	11,5%	10,2%	10,0%	10,0%	8,7%	8,3%
OOP ratio	18,9%	16,2%	15,5%	16,0%	16,1%	18,4%	18,8%
OP ratio	68,0%	72,2%	74,3%	74,0%	73,9%	72,9%	73,0%
% man (fte)	25,7%	22,1%	19,6%	19,3%	19,5%	21,3%	19,5%
Partimerratio (unieke m..	54,7%	55,1%	55,4%	56,8%	58,4%	55,4%	57,6%

Afschrijvingen.

Op aangeschafte inventaris en leermiddelen wordt jaarlijks afgeschreven op basis van de in de grondslagen van de jaarrekening genoemde termijnen. In vergelijking met het jaar 2015 zijn de afschrijvingslasten met € 29.000 toegenomen. In vergelijking met de begroting was dit slechts € 10.000 (3%). In de totale afschrijvingspost zit tevens € 35.000 zijnde de afschrijving van de eigen bijdrage in de nieuwbouw van de Bast in Onstwedde. Dit bedrag wordt gedekt vanuit de private reserve.

Huisvestingslasten.

De huisvestingslasten zijn in 2016 nagenoeg gelijk aan de begroting. Er is sprake van een lichte daling met € 17.000. Enerzijds was er sprake van hogere gebruikersvergoedingen van met name De Meidoornschool in verband met een afrekening over voorgaande jaren, hogere schoonmaakkosten (12%) en hogere onderhoudslasten (10%). Anderzijds vielen de energielasten 23% gunstiger uit dan was begroot.

Overige lasten.

De overige instellingslasten laten een overschrijding zien van € 61.000 (5,6%). De kosten administratie en beheer, ICT en leermiddelen (digitaal) lieten forse overschrijdingen zien. Daarentegen waren er besparingen te bespeuren bij de onderdelen prestatiebox (niet volledige inzet van de verkregen middelen) en onderwijsbegeleidingsdienst.

2.2.12 Rentebaten/rentelasten.

De werkelijk ontvangen rente was in 2016 redelijk in lijn met de begroting. Nog steeds is er sprake van dalende renteopbrengsten door een verdergaande verlaging van de rentetarieven. De renteopbrengsten op normale spaartegoeden zijn laag maar mogen verondersteld worden als het maximaal haalbare op dit moment. Een rendement van 0,6% op de liquide middelen is, mede gezien de beperkingen binnen de regeling beleggen en belenen, het maximaal haalbare.

2.2.13 Tenslotte.

Door de meerjarige plannen voor personeel, onderhoud en vervanging van inventaris nauwgezet te bepalen en om te zetten naar een meerjarenbegroting kan inzage worden verkregen in hoeverre de beschikbare middelen afgezet kunnen worden tegen de verplichtingen van de vereniging. Tevens wordt rekening gehouden met de wensen die binnen de organisatie leven. Het is dan ook van bijzonder belang om tijdig in te spelen op onderwijskundige ontwikkelingen en fluctuaties in leerlingenstromen. Mede gelet op bovenstaande zaken wordt planmatig gewerkt aan voorzieningen voor het onderwijs en worden tevens plannen gemaakt voor een adequate inzet van middelen voor personeel, gebouwen en ICT. Voor de verdere onderwijskundige en organisatorische aanpassing worden voor zover noodzakelijk en gewenst vanuit de jaarlijks beschikbare middelen en de opgebouwde reserves financiële ruimte gecreëerd om de kwaliteit en de omvang van het onderwijsaanbod te kunnen handhaven en waar nodig te verbeteren.

De financiële positie kan nog steeds als gezond worden gekenmerkt en de vereniging heeft door de gereserveerde middelen en voorzieningen een aanzienlijke buffer opgebouwd. De financiële kengetallen, opgenomen als bijlage bij deze jaarrekening, bevestigen dat beeld. Door de te verwachten verdere terugloop van de leerlingenaantallen komt dit beeld, uitgaande van de begrotingscijfers 2017 -2020, enigszins onder druk te staan. In de meerjarenbegroting is uitgegaan van de formatieve inzet die is afgeleid van het vast personeelsbestand. Aangezien dit een knelpunt is bij het streven om een sluitende begroting te realiseren is voor elk van de komende jaren een bezuinigingsmaatregel bepaald. Dit zal zich met name toespitsen op een verdere inkrimping van het personeelsbestand. De voorzichtige verwachting bestaat dat dit zonder gedwongen ontslagen kan plaatsvinden. Met nieuwe en vervangingsinvesteringen is in de meerjarenbegroting voldoende rekening gehouden maar het blijft echter altijd zaak om ook op nieuwe ontwikkelingen te anticiperen.

Het College van Bestuur stelt voor om het nadelig exploitatieresultaat te onttrekken aan de algemene reserve en de bestemmingsreserves een en ander overeenkomstig het voorstel bestemming van het exploitatieresultaat conform de bijlage resultaatbestemming.

2.3 Treasury- en financieringsbeleid.

De uitgangspunten van het voorschrift beleggen en belenen is vertaald in een treasurystatuut. Het afgelopen jaar is binnen de kaders van dit statuut gehandeld.

Per ultimo 2016 stonden de tegoeden van de vereniging, die voor langere tijd niet aangewend behoeften te worden voor de directe bedrijfsvoering op depositorekeningen of andere spaarvormen. De regeling "beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek" heeft ook hierbij als basis gediend. Treasuryzaken zijn in het verslagjaar met regelmaat op het bestuursoverleg besproken.

Het bestuur beschikt over een meerjareninvesteringsplan. Investerings zullen worden gefinancierd met eigen middelen. Er is voor de komende jaren geen behoefte aan het aantrekken van externe financiering.

2.4 Financiële kengetallen.

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële kengetallen weergegeven. De kengetallen, met uitzondering van de rentabiliteit, voldoen aan de minimumnorm die door het college van bestuur daaraan zijn gesteld.

Scores per 31-12-2016	Werkelijk	Signaalwaarde
Vermogensbeheer		
1 Kapitalisatiefactor	57,0%	35,00%
2 Weerstandsvermogen	36,0%	10% < WV < 40%
3 Solvabiliteit	61,8%	20,0%
Budgetbeheer		
1 Rentabiliteit	-1,8%	0% < R < 5%
2. Liquiditeit (current ratio)	2,88	0,5 < Liq < 1,5

2.4.1 Kapitalisatiefactor en weerstandsvermogen op basis van grondslagen OC&W.

De kapitalisatiefactor, een ratio die is ontstaan vanuit de opdracht die de commissie Don heeft gekregen van het ministerie van OC&W om onderzoek te doen naar de financieringsstructuren en financiële risico's van onderwijsinstellingen, dient feitelijk ter vervanging van het kengetal weerstandsvermogen en heeft als doel om te signaleren of een onderwijsinstelling zijn kapitaal al dan niet efficiënt benut. De kapitalisatiefactor is het verhoudingsgetal tussen balanstotaal en totale baten en bedraagt per ultimo 2016 56,8% en ligt daarmee ruim boven de signaleringsgrens van 35%. Het betreft hier een norm die vrij algemeen is. Een percentage boven deze grens duidt op een inefficiënte benutting van kapitaal. Er zou in dat geval ruimte zijn om meer vermogen in te zetten ten behoeve van de normale bedrijfsvoering dan wel voor eenmalige investeringen. De bestuursspecifieke signaleringsgrens is berekend op 37% en een correctie van de kapitalisatiefactor door deze met zowel het private vermogen als de balanswaarde van de gebouwen en terreinen te corrigeren geeft een percentage van 50%. Beide laatste percentages liggen dicht bij elkaar.

Om een betere interpretatie van de kapitalisatiefactor mogelijk te maken kan deze uitgesplitst worden in een transactiefunctie, een financieringsfunctie en een bufferfunctie. Hieruit valt af te leiden dat de buffercapaciteit (de benodigde liquiditeit voor het afdekken van (rest)risico's) € 0,7 miljoen bedraagt. Gezien de verwachtingen ten aanzien van nadelige exploitatieresultaten in de komende jaren is dit acceptabel.

De financiële ruimte per ultimo 2016 is berekend op € 1,2 miljoen. Dit bedrag is bepaald aan de hand van het totaal aanwezige kapitaal en het benodigd kapitaal.

Als buffer voor onvoorziene risico's is een weerstandvermogen opgebouwd van 36% (incl. de materiële vaste activa). Bij de berekening van dit kengetal is het totale eigen vermogen, zonder onderscheid naar bestemmingsreserves en private reserves, afgezet tegen de totale exploitatiebaten. Het bevoegd gezag heeft bepaald dat de waarde van het kengetal weerstandsvermogen op basis van een risico-inventarisatie minimaal 15% moet bedragen. Hier wordt dus ruimschoots aan voldaan.

2.4.2 Solvabiliteit.

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het "eigen vermogen" en het totale vermogen. Het geeft aan in hoeverre de vereniging in staat is om op de langere termijn te voldoen aan haar financiële verplichtingen. De waarde van dit kengetal is ultimo 2016 berekend op bijna 62%. Dit is ruim hoger dan het vastgelegde minimum van 20%.

2.4.3 Liquiditeit.

Liquiditeit geeft aan in hoeverre het bestuur op korte termijn aan haar verplichtingen, zoals kortlopende schulden, maar ook betalingen salarissen en bekostiging investeringen, kan voldoen. De liquiditeit over de jaren 2016 bedraagt 2,9. Dit percentage ligt ruim boven het binnen het onderwijs gehanteerde minimum van 0,5. Met betrekking tot het treasurybeheer is bepaald dat een hoger kengetal voor de actuele bedrijfsvoering geen probleem is.

2.4.4 Rentabiliteit.

De rentabiliteit wordt bepaald door het "resultaat uit gewone bedrijfsvoering" te delen door het totaal aan baten. In non-profit organisaties wordt de rentabiliteit ook wel het begrotingsoverschot genoemd (of het begrotingstekort bij een negatief exploitatieresultaat). De norm is vastgesteld op 0%. Het bestuur streeft naar een volledig evenwicht tussen de jaarlijkse baten en lasten. De begroting 2016 toonde een negatief saldo van € 172.000. Het uiteindelijke negatief resultaat ad € 263.000 is, met name het gevolg van niet voorziene ontslagvergoedingen die in 2016 zijn uitbetaald. De rentabiliteit in 2016 komt dan uit op - 1,8 %.

2.4.5 Continuïteitsparagraaf

In de meerjarenbegroting 2017-2020 is rekening gehouden met inkomsten afgeleid van een geprognosticeerd leerlingenaantal. De personele uitgaven zijn gebaseerd op de formatie per 01-10-2016. In het schooljaar 2016-2017 is, na correctie op basis van natuurlijk verloop, berekend dat er sprake is van enige boventaligheid in de formatie. Voor de daaropvolgende jaren is nog geen rekening gehouden met een aanpassing in de personeelsformatie. Wel is in de meerjarenbegroting voor alle jaren rekening gehouden met een jaarlijks te realiseren bezuiniging. Deze is niet met name genoemd maar aangezien er in principe uitsluitend bezuinigd kan worden op de variabele kosten en niet of nauwelijks op de vaste kosten, zal deze bezuiniging, die in 2017 € 200.000 bedraagt en jaarlijks toeneemt met € 100.000, gezocht moeten worden in de personele lasten en de leerling gerelateerde kosten. Eén FTE staat voor ongeveer € 60.000.

2.4.6 Belangrijkste risico's en onzekerheden

Uitgaande van eerder genoemde bedragen betekent dit vanaf het jaar 2017 dat er nog eens ruim 3 FTE aan personele formatie dient te worden ingekrompen en nagenoeg hetzelfde geldt voor de daarop volgende jaren. Of dit haalbaar is zal moeten blijken uit de formatie die jaarlijks rond 1 mei op basis van het werkelijk leerlingenaantal wordt bepaald. Ontwikkelingen die tevens een rol spelen is het ziekteverzuim. Dit ligt ultimo 2016 nog rond 10% (€ 700.000 aan vervangingskosten). Mede gezien de ontwikkelingen bij het Vervangingsfonds (eigenrisicodragers dan wel hogere premies en minder declaratiemogelijkheden) zal dit percentage drastisch moeten dalen. Inmiddels zijn de eerste maatregelen getroffen in dit kader. Een ander probleem ligt in het achterstallig onderhoud. Veel schoolgebouwen verkeren in een dusdanige staat van onderhoud dat er op korte termijn fors geïnvesteerd dient te worden. De onderhoudsvoorziening is hierin niet toereikend omdat ingaande 2015 de volledige verantwoording voor het onderhoud buitenzijde gebouw bij het bevoegd gezag van de vereniging is komen te liggen en er geen aanvullende middelen beschikbaar zijn gesteld in relatie tot de staat van onderhoud van dat moment. Ook investeringen in het kader van energiebesparing zijn noodzakelijk dan wel gewenst. Met deze aspecten is in de meerjarenbegroting nauwelijks rekening gehouden. Realisatie zal leiden tot intering van de financiële ruimte en zal tevens de druk op de exploitatie vergroten. Er wordt naarstig gezocht naar mogelijkheden om enerzijds kosten te besparen en anderzijds inkomsten te vergroten. Wat dit laatste betreft zijn we in grote mate afhankelijk van onze subsidieverstrekker en daarin zit wellicht de grootste onzekerheid. Daar waar het in het verleden zeker was dat loonkostenstijgingen en prijsontwikkelingen één op één werden gecompenseerd is dat de laatste jaren allerm minst het geval. We dekken ons ten aanzien van dit aspect dan ook steevast in binnen de begroting maar komen zelfs dan nog voor verrassingen te staan. Vaak in negatieve zin!

College van Bestuur, Raad van Toezicht en schooldirecties worden middels een managementrapportage periodiek geïnformeerd over de voortgaande begrotingsuitputting in relatie tot de realisatiegegevens, relevante kengetallen en gegevens met betrekking tot personeel en organisatie. Voor het verslag van de Raad van Toezicht verwijzen wij naar hoofdstuk 5 van dit bestuursverslag.

Het interne risicobeheersings- en controlesysteem werkt naar behoren. In het financieel beleidsplan van de vereniging is een uitvoerige risicoanalyse opgenomen. De vereniging kent een gemiddeld risicoprofiel. In eerdere jaren was dit nog laag maar door zowel interne als externe ontwikkelingen nemen de risico's toe.

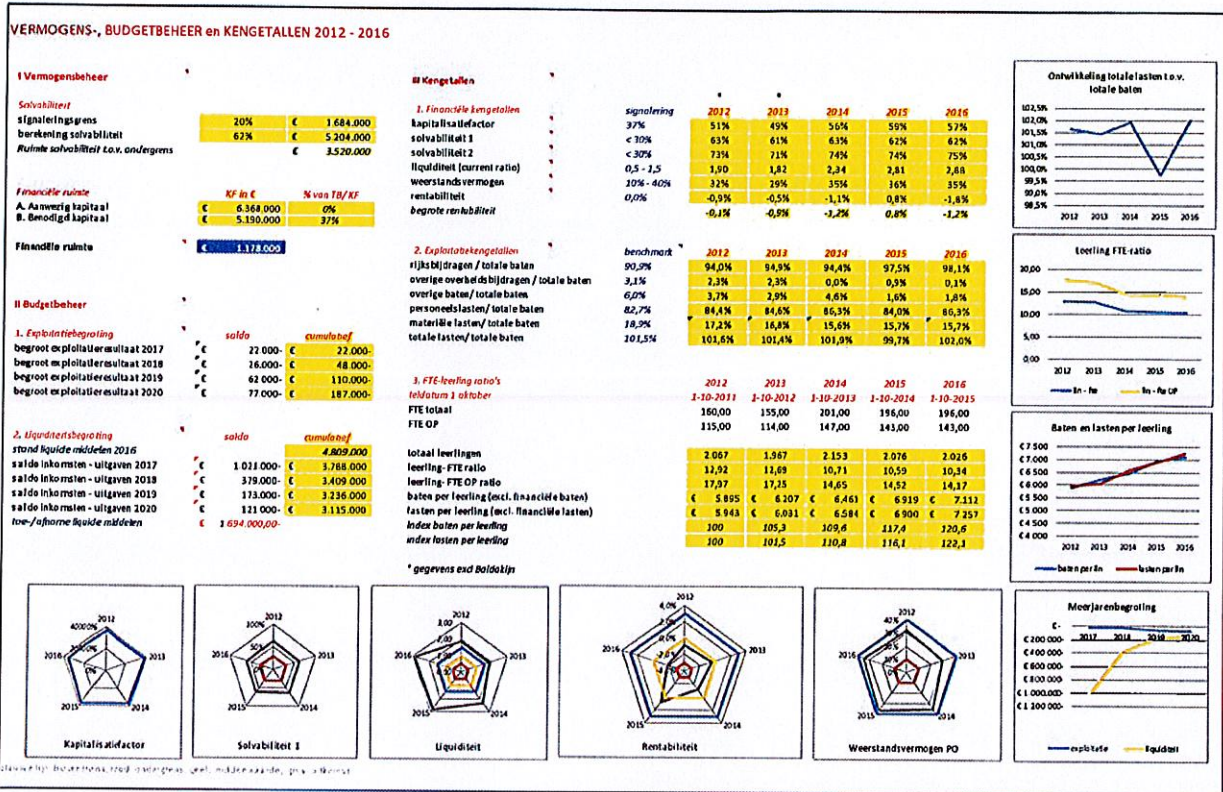
GEGEVENS JAARREKENING en BEGROTING
Scholengroep Perspectief

	Jaarrekening		Begroting	Realisatie	Meerjarenbegroting			
	2014	2015	2016		2017	2018	2019	2020
1. Activa								
1.2 Materiële vaste activa	2.116	2.160		2.138	2.773	2.823	2.936	3.015
1.3 Financiële vaste activa	971	170		170	170	170	170	170
Vaste activa	3.087	2.330		2.308	2.943	2.993	3.106	3.185
1.5 Vorderingen	1.106	1.045		1.303	1.000	1.000	1.000	1.000
1.7 Liquide middelen	3.900	5.423		4.809	3.788	3.409	3.236	3.115
Vlottende activa	5.006	6.468		6.112	4.788	4.409	4.236	4.115
Totale Activa	8.093	8.798		8.420	7.731	7.402	7.342	7.300
<i>waarvan gebouwen en terreinen</i>	271	230		190	500	445	390	335
2. Passiva								
2.1 Eigen vermogen	5.134	5.467		5.204	5.003	4.977	4.915	4.838
2.2 Voorzieningen	820	1.028		1.092	728	425	427	462
2.4 Kortlopende schulden	2.139	2.303		2.124	2.000	2.000	2.000	2.000
Totale Passiva	8.093	8.798		8.420	7.731	7.402	7.342	7.300
<i>waarvan bestemmingsreserve privaat</i>	1.030	1.223		1.201	863	863	863	863
3. Baten								
3.1 Rijksbijdragen	13.132	14.007	13.700	14.137	13.743	13.461	13.139	12.792
3.2 Overige overh.bijdragen en -subs.	139	132	61	10	61	61	61	61
3.5 Overige baten	639	224	57	262	224	197	144	60
totaal baten	13.910	14.363	13.818	14.409	14.028	13.719	13.344	12.913
4. Lasten								
4.1 Personeelslasten	12.011	12.067	11.790	12.439	11.936	11.667	11.350	10.946
4.2 Afschrijvingen	321	310	349	339	348	350	337	321
4.3 Huisvestingslasten	692	807	792	775	774	755	747	755
4.4 Overige lasten	1.152	1.140	1.089	1.150	1.012	993	992	988
totaal lasten	14.176	14.324	14.020	14.703	14.070	13.765	13.426	13.010
Saldo baten en lasten	266-	39	202-	294-	42-	46-	82-	97-
5. Financiële baten en lasten								
financiële baten	109	81	30	31	20	20	20	20
	109	81	30	31	20	20	20	20
Netto resultaat	157-	120	172-	263-	22-	26-	62-	77-

alle bedragen x 1000

CBS Het Mozaïek in aanbouw (mei 2017)

Ook de kengetallen bevestigen dat de uitkomsten van de meerjarenbegroting, wel rekening houdende met de beoogde bezuinigingen, geen directe invloed op de continuïteit van de bedrijfsvoering zullen hebben. De meeste kengetallen blijven nog ruim boven de ondergrens van de signaleringswaarde.

KENGETALLEN 2016 - 2020

Kengetallen

1. Financiële kengetallen

signalerings	2016	2017	2018	2019	2020
kapitalisatiefactor	57%	51%	51%	52%	54%
solvabiliteit 1	<30%	62%	65%	67%	66%
solvabiliteit 2	<30%	75%	74%	73%	73%
liquiditeit (current ratio)	0,5 - 1,5	2,8	2,9	2,0	2,1
weerstandsvormogen	10% - 40%	35%	32%	35%	34%
rentabiliteit	0,0%	-1,8%	-0,2%	-0,2%	-0,6%

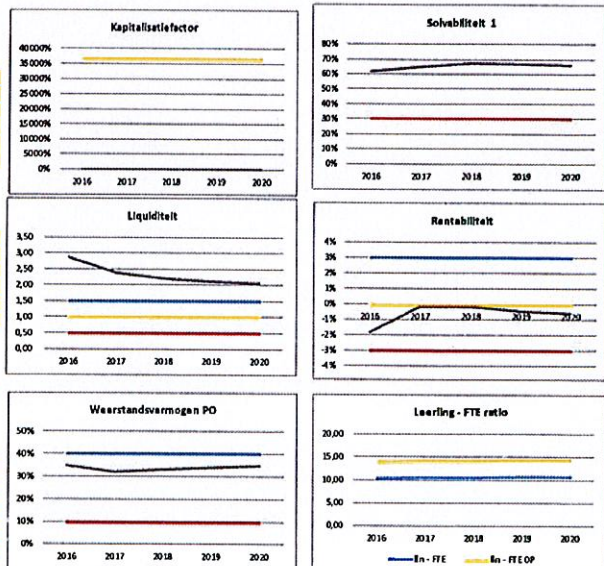
2. Exploitantiekengetallen

benchmark	2016	2017	2018	2019	2020
rijksbijdragen / totale baten	90,9%	98,1%	98,0%	98,1%	98,5%
overige overheidsbijdragen / totale baten	3,1%	0,1%	0,4%	0,4%	0,5%
overige baten / totale baten	6,0%	1,8%	1,6%	1,4%	1,1%
personeelslasten / totale baten	82,7%	86,3%	85,1%	85,0%	84,8%
materieel lasten / totale baten	18,9%	15,7%	15,2%	15,3%	16,0%
totale lasten / totale baten	101,5%	102,0%	100,3%	100,6%	100,8%

3. FTE-leerling ratio's

totaal leerlingen *	2.026	2.002	1.966	1.928	1.857
leerling-FTE ratio	10,34	10,48	10,57	10,65	10,67
leerling-FTE OP ratio	14,17	14,10	14,35	14,50	14,51
baten per leerling (excl. financiële baten)	€ 7.112	€ 7.007	€ 6.978	€ 6.921	€ 6.954
lasten per leerling (excl. financiële lasten)	€ 7.257	€ 7.028	€ 7.002	€ 6.964	€ 7.006
index baten per leerling	100	98,5	98,1	97,3	97,8
index lasten per leerling	100	96,8	96,5	96,0	96,5

* = basis prognose leerlingen per 1.2.2017

Hoofdstuk 3. Onderwijskundig beleid

3.1 Onderwijskwaliteit.

Scholengroep Perspectief ziet het als haar missie om kwalitatief hoogwaardig Protestants Christelijk en Algemeen Bijzonder onderwijs aan te bieden en te waarborgen. Dit houdt in dat we ernaar streven dat de scholen onderwijs van een goede kwaliteit bieden en dat wordt voldaan aan de eisen die de overheid en daarmee de samenleving aan goed onderwijs stelt. Het verbeteren van het onderwijs is een voortdurend proces in de kwaliteitszorg van de scholen. De resultaten en het onderwijsleerproces worden regelmatig geëvalueerd.

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs door de scholen en het bestuur te controleren. Het toezicht van de inspectie is risicogericht, hetgeen betekent dat op basis van een risicoanalyse wordt bepaald hoeveel toezicht een school krijgt. De jaarlijkse risicoanalyse van de inspectie wordt gebaseerd op de Eindtoetsresultaten van de leerlingen van de betreffende school.

De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2016 op drie scholen een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Dit betreft CBS De Höchte, CBS Op de Zandtange en CBS Verbindingsweg. Op de onderzochte indicatoren scoorden alle drie de scholen voor de helft voldoende en voor de helft goed. Dit resulteerde in drie maal de toekenning van het basisarrangement.

Om de onderwijskwaliteit op een goed niveau te houden wordt door Scholengroep Perspectief voortdurend geïnvesteerd in de kennis en vaardigheden van de personeelsleden. Daarbij is ingestoken op opbrengstgericht werken als belangrijke speerpunt om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Opbrengstgericht werken is geen doel op zich, maar een manier van werken om tot nog betere resultaten te komen. In elke klas zijn kinderen die meer of andere ondersteuning nodig hebben dan de meeste kinderen in de klas. Leerlingen in een groep hebben verschillende onderwijsbehoeften en de leerkracht probeert daarop in te spelen door te werken met een groepsplan. In een groepsplan geeft de leerkracht doelgericht aan hoe de komende periode met de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen in de groep wordt omgegaan.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg van de scholen worden ten minste eens per twee jaren tevredenheidsonderzoeken gehouden onder ouders, leerkrachten en leerlingen van de groepen 7 en 8.

3.2 Cito-scores.

Allereerst dient te worden opgemerkt dat de Eindtoets Basisonderwijs van Cito als belangrijkste functie het geven van een onafhankelijk advies voor voortgezet onderwijs heeft. De toets meet wat leerlingen aan het eind van het basisonderwijs beheersen op het gebied van taal, rekenen en studievaardigheden. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de toets het enige en doorslaggevende gegeven is voor het schooladvies. De uitslag van de toets ondersteunt het advies van de leerkracht, die immers het complete beeld heeft van de ontwikkeling van de leerlingen, op basis van het leerlingvolgsysteem. Daarnaast kan de school de toets gebruiken om na te gaan of het onderwijs op het gebied van rekenen, taal, studievaardigheden en wereldoriëntatie aan de verwachtingen voldoet (schoolzelfevaluatie). De school kan zo zien of er onderdelen zijn waarop de gemiddelde prestatie van haar leerlingen mee- of tegenvalt.

De Cito Eindtoets Basisonderwijs is dus één van de indicatoren als het gaat om de kwaliteit van het onderwijs en is in principe bedoeld om het advies van de school richting het vervolgonderwijs te ondersteunen. De kwaliteit van een school is absoluut niet gelijk aan het eindtoetsresultaat!

Hieronder ziet u een tabel met de gegevens van de Cito Eindtoets Basisonderwijs over de laatste tien jaar. Het landelijk gemiddelde van alle scholen ligt jaarlijks rond de 535. Het scoregebied loopt van minimaal 500 tot 550 maximaal. De scores zijn tot 2009 niet gecorrigeerd naar schoolgroep. Vanaf 2010 wordt de

schoolscore gecorrigeerd voor het gemiddelde leerlinggewicht. Deze correctie betekent dat het resultaat van de school wordt vergeleken met scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Anne de Vries	528,4	532,8	535,3	535,2	534,6	529,3	538,2	531,0	537,4	533,5
Ark	536,3	535,4	534,8	535,3	533,3	533,7	531,8	533,2	540,1	536,9
Gabriël Dam	529,5	532,3	537,1	536,9	535,3	536,5	527,7	529,3	540,1	532,1
Gebint	533,1	529,6	530,2	534,2	532,5	533,5	537,6	535,8	529,7	535,2
Höchte	537,2	533,1	536,7	533,2	537,1	532,4	541,0	538,5	537,7	537,3
Hoeksteen	534,9	529,5	531,2	535,8	534,5	530,1	533,4	535,3	538,1	540,7
Langeveldschool	536,3	537,7	534,6	531,6	535,5					
Lindenborgh	536,4	532,7	535,7	536,1	535,5	531,4	533,8	533,5	533,3	538,5
Maarsborg	529,7	541,1	536,8	535,0	535,3	531,5	533,0	540,4	540,4	540,1
Meander	532,3	533,9	533,9	536,0	534,3	532,9	536,3	527,6		
Oranje Nassau	537,3	535,8	539,2	534,8	535,4	534,4	535,9	535,1	530,0	535,1
Rank						539,4	534,5	534,8	538,6	535,7
Regenboog	535,7	538,3	535,6	535,3	535,6					
Verbindingsweg	527,0	531,2	525,6	535,5	535,9	536,5	537,9	528,8	532,9	535,3
Zaaier	524,4	528,6	538,3	536,3	535,6	536,6	535,9	532,3	539,6	540,7
Op de Zandtange	535,5	538,7	536,9	533,5	535,4	537,6	532,2	539,3	536,6	537,4
Gemiddeld	532,7	533,7	534,6	535,2	535,1	534,0	534,9	533,9	536,5	536,6

3.3 Passend Onderwijs.

Passend onderwijs legt een zorgplicht bij scholen. Dat betekent dat de scholen vanaf 1 augustus 2014 verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Het gaat daarbij om leerlingen die worden aangemeld en leerlingen die al op school zitten. De school zoekt in overleg met de ouders een passende plek. Op de eigen school of, als de school niet de juiste begeleiding kan bieden, op een andere basisschool of een school voor speciaal (basis)onderwijs. Daarvoor werken alle scholen samen in regionale samenwerkingsverbanden. In het schoolondersteuningsprofiel leggen scholen vast welke ondersteuning zij kunnen bieden. Leraren en ouders hebben hierop adviesrecht via de medezeggenschapsraad van de school. De schoolondersteuningsprofielen van de scholen zijn te vinden op de website van de verschillende scholen en op de website van Scholengroep Perspectief.

School heeft zorgplicht.

Ouders melden hun kind schriftelijk aan bij de school van hun keuze. Verwachten ze dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft, dan geven ze dit meteen aan. Ook als ouders hun kind bij meerdere scholen hebben aangemeld, moeten ze dit bij de aanmelding aangeven. In dat geval krijgt de school van eerste voorkeur de zorgplicht. De school moet vervolgens een zo passend mogelijk aanbod doen op de eigen, een andere basisschool of een school voor speciaal (basis)onderwijs. Na aanmelding heeft de school zes weken de tijd om te beslissen over de toelating van de leerling. Deze periode kan eenmaal met vier weken worden verlengd. De school onderzoekt eerst of ze de leerling zelf de extra onderwijssteuning kan bieden, eventueel met extra ondersteuning vanuit het (voortgezet) speciaal onderwijs of van het samenwerkingsverband. Soms heeft de school meer informatie nodig om dit goed te beoordelen. Scholen kunnen daarvoor om extra informatie vragen bij de ouders. Kan de school zelf geen passende onderwijsplek bieden, dan moet zij een passende plek op een andere basisschool of school voor speciaal (basis)onderwijs regelen. Dat gebeurt in overleg met de ouders.

Samenwerkingsverbanden van scholen in de regio.

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben de besturen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. Alle scholen die deel uitmaken van Scholengroep Perspectief zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO 20.01. De VSO-afdeling van De Meidoornschool is aangesloten bij het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 20.02 Groningen Ommelanden.

In het samenwerkingsverband PO werken alle scholen voor primair onderwijs van de provincie Groningen en de Drentse gemeente Noordenveld samen. Zowel basisscholen, als scholen voor speciaal onderwijs (SO cluster 3 en 4) en speciale scholen voor basisonderwijs (SBO) behoren tot genoemd samenwerkingsverband. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het (voortgezet) speciaal (basis)onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met (jeugd)zorg.

Financiering extra ondersteuning.

De samenwerkingsverbanden ontvangen geld voor extra ondersteuning. Dit wordt verdeeld onder de scholen, op basis van de afspraken die in het samenwerkingsverband zijn gemaakt. Zo is maatwerk mogelijk en kan het geld zo veel mogelijk worden gebruikt voor ondersteuning op de basisschool en in de klas. Uit de middelen betaalt het samenwerkingsverband ook het (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so) voor het aantal leerlingen dat vanuit het samenwerkingsverband daar is ingeschreven.

Steunpunt Passend Onderwijs.

In de scholen is veel deskundigheid waardoor leerproblemen maar ook opgroei- en opvoedproblemen tijdig kunnen worden gesignaleerd. Scholen kunnen lichte curatieve interventies uitvoeren. Als een school behoefte heeft aan advies of ondersteuning, dan kan een beroep worden gedaan op het Steunpunt Passend Onderwijs van Scholengroep Perspectief. In het Steunpunt Passend Onderwijs werken enkele deskundigen samen. Hun expertise kan worden ingezet voor de uitvoering van een drietal taken, te weten:

- a. Consultatie en advisering: basisscholen kunnen het Steunpunt Passend Onderwijs vragen om advies met betrekking tot de ondersteuningsbehoefte van een leerling (handelingsalternatieven, eigen leerlijn, arrangement).
- b. Onderzoek: in overleg met de basisschool kan gekozen worden tot het (laten) uitvoeren van nader onderzoek (pedagogisch / didactisch / psychologisch / video interactiebegeleiding / observatie).
- c. Beoordeling: het Steunpunt Passend Onderwijs evalueert of een basisschool naar vermogen heeft gehandeld om het kind op de eigen school een passend onderwijsaanbod te doen en ook of het opgebouwde leerlingdossier voldoende informatie bevat om een toelaatbaarheidsverklaring te ontvangen voor een school voor speciaal basisonderwijs (SBO) of een school voor speciaal onderwijs (SO). Het Steunpunt Passend Onderwijs brengt advies uit aan het College van Bestuur, die goedkeuring moet geven voor een aanmelding bij het SBO, het SO of een aangepast arrangement voor extra ondersteuning op een basisschool.

Het Steunpunt Passend Onderwijs is dus een expertisecentrum voor hulpvragen van scholen met betrekking tot:

Leerproblematiek

Didactische problematiek

Medische- en motorische problematiek

Groepsdynamiek

Gedragsproblematiek

Sociaal-emotionele problematiek

Zorgstructuur

Klassenmanagement

Het Steunpunt Passend Onderwijs kan ook een beroep doen op de specialistische deskundigheid van o.a. GZ-psycholoog, orthopedagoog, logopedist, lees- en dyslexiespecialist, fysiotherapeut, ergotherapeut en schoolmaatschappelijk werk.

3.4 Leernetwerk voor intern begeleiders.

Met ingang van het schooljaar 2014-2015 is het netwerk voor intern begeleiders opgestart, bestaande uit alle intern begeleiders van Scholengroep Perspectief aangevuld met betrokken partners uit het werkveld van Scholengroep Perspectief, zoals de leden van het Steunpunt Passend Onderwijs.

De doelen van het IB-netwerk zijn:

- Het versterken van de eigen competenties van elke intern begeleider;
- Het versterken van kennis en vaardigheden van intern begeleiders in hun gezamenlijke leren binnen een netwerk;
- Onderlinge afstemming en uitwisseling moet leiden tot minder "eigen wiel uitvinden" en meer continuïteit en uniformiteit op het niveau van Scholengroep Perspectief.

Het IB-netwerk wordt aangestuurd door een externe deskundige. In een cyclus van vier bijeenkomsten, waarbij dialoog, reflectie, kennisontwikkeling en de uitwisseling van ervaringen centraal staan, worden kennis en vaardigheden door de uitwerking van tussentijdse praktijkopdrachten steeds verder verbeterd en doorontwikkeld. In de bijeenkomsten van het IB-netwerk zal het dus vooral gaan om het met elkaar leren en met elkaar ontwikkelen, gericht op het versterken van de leerlingenzorg van de scholen die deel uitmaken van Scholengroep Perspectief.

3.5 Het Bestuursakkoord.

De PO-Raad is een vereniging van schoolbesturen van het primair onderwijs en functioneert als sectororganisatie. Met de drijfveer om als sectororganisatie een strategische meerjarenagenda op te stellen heeft de PO-Raad met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het zogenaamde bestuursakkoord gesloten. In het bestuursakkoord voor de sector primair onderwijs zijn de gezamenlijke ambities van het primair onderwijs en het kabinet vertaald in afspraken. Het bestuursakkoord is dus bedoeld als impuls om de kwaliteit van het primair onderwijs verder te versterken.

De leerlingen in het primair onderwijs van nu, zijn de burgers die straks de samenleving vorm geven. Hoe de samenleving er over een aantal decennia uitziet, kan niemand voorspellen. Wel weten we dat de huidige trends zullen leiden tot een informatie- en netwerkmaatschappij waar we de jeugd op moeten voorbereiden. De school van 2020 bereidt leerlingen hierop voor door het aanbieden van uitdagend en toekomstgericht onderwijs dat inspeelt op de talenten en leerbehoeften van alle individuele leerlingen, door het onderwijs van hoge kwaliteit te laten zijn. Dit begint met de basisvaardigheden die alle leerlingen in alle tijden nodig hebben. Ook is er aandacht voor een brede persoonlijke en maatschappelijke vorming.

Er werken teams op de scholen van leraren, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiders die zich individueel en als collectief ontwikkelen in hun professionaliteit. Deze teams maken de school van 2020 mogelijk. De school stelt de leerling centraal en draagt bij aan doorgaande leer- en ontwikkellijnen.

Het bestuursakkoord en de daarin beschreven ambities zijn afspraken die gelden voor de gehele sector van het primair onderwijs. Het College van Bestuur van Scholengroep Perspectief ziet dit dan ook als een basis bij het ontwikkelen en opstellen van eigen beleidsplannen.

3.6 Strategisch beleid.

In november 2014 heeft Scholengroep Perspectief een studiedag georganiseerd voor directeuren, leden van de Raad van Toezicht en leden van het College van Bestuur. De uitkomsten van deze studiedag zijn vertaald in een strategisch beleidsplan 2015-2019. Dit plan, dat in 2015 is vastgesteld, is tot stand gekomen door een verkenning van wensen, eisen en mogelijkheden, die richting bieden voor de professionele ontwikkeling van de scholen van Scholengroep Perspectief voor de komende jaren. Het strategisch beleidsplan 2015-2019 heeft gediend als basisdocument en opmaat bij het ontwikkelen van de nieuwe schoolplannen die voor de periode 2015-2019 zijn vastgesteld.

In 2016 is een belangrijk deel van de planning niet gerealiseerd. In januari van dat jaar is een van de bestuursleden ernstig ziek geworden en is later dat jaar overleden. Daardoor liep de voortgang stagnatie op. In april is voorzien in ziektevervanging, waardoor de lopende zaken konden worden opgepakt. Vanaf het najaar is hier de draad weer opgepakt, waarbij m.n. thema's als meer- en hoogbegaafdheid, sturen op

Hoofdstuk 4. Jaarverslag GMR

De medezeggenschapsraad (MR) in het onderwijs is het orgaan voor medezeggenschap, voor inspraak en is bij wet geregeld. Het medezeggenschapsrecht is geregeld in de wet medezeggenschap op scholen (hierna: WMS). De verantwoordelijkheid voor het beleid van de school is in handen van het schoolbestuur. Dit beleid is meestal van invloed op de leerlingen, het personeel en de ouders. Zowel ouders als personeel kunnen ook actief meedenken over het beleid, door middel van de medezeggenschapsraad (MR), die elke school verplicht moet hebben.

Elke school heeft een MR en de vereniging heeft een overkoepelende GMR. De GMR heeft dezelfde bevoegdheden als de MR. Daarbij moet het wel gaan om zaken die van gemeenschappelijk belang zijn voor tenminste de meerderheid van de aangesloten scholen van het bevoegd gezag. De GMR heeft daarnaast een aantal aanvullende bevoegdheden.

MR en GMR kunnen ook zelf met voorstellen en adviezen komen. De(G)MR heeft een reglement waarin volgens de WMS (Wet Medezeggenschap) haar taken en bevoegdheden formeel zijn vastgelegd.

De GMR bestaat op dit moment uit 6 leden, met 4 leden als vertegenwoordiging van de oudergeleding en 2 van de personeelsgeleding. Zij zijn verbonden als ouder/verzorger of als personeelslid aan een van de scholen van Scholengroep Perspectief. Op dit moment zijn er twee vacatures voor de personeelsgeleding, waarvan 1 op korte termijn, zoals het er nu naar uitziet, ingevuld zal worden.

De GMR vergadert op regelmatige basis. De agenda van de vergaderingen worden voor een belangrijk deel bepaald op basis van de stukken die door het College van Bestuur worden aangeleverd. Zowel op verzoek van de GMR als van het college van bestuur kan een gezamenlijk overleg worden gepland om toelichting en informatie te geven.

De GMR communiceert met de MR-en door het geven van voorlichtingsavonden waarbij uitwisseling van informatie plaats vindt. Reglementen, het jaarplan, notulen van de GMR worden op de website van Scholengroep Perspectief geplaatst en per e-mail verstuurd naar MR-en. Elk schooljaar wordt door de GMR een (G)MR-cursus aangeboden voor (nieuwe) leden, met speciale aandacht voor de WMS. De begeleiding en (na)scholing van de GMR is dit jaar verzorgd door een consultant van de AOB. De consultant geeft op aanvraag advies aan de GMR. Via de GMR kunnen er ook vragen vanuit de MR-en voorgelegd worden.

Terugblik van de activiteiten van de afgelopen periode:

- jaarplanning en activiteitenplan opgesteld en afgestemd met bestuurlijke activiteiten
- instemmen op het personeelsbeleidsplan
- Instemming op de invoering van de werkkostenregeling
- meedenken in de samenwerking primair onderwijs in Oost Groningen met als doel, het behoud en versterking van de kwaliteit van onderwijs tegen het decor van teruglopende leerlingaantallen en middelen
- bestuderen van het financieel beleidsplan/begroting
- cursusavond aangeboden aan (nieuwe) (G)MR-leden door AOB
- netwerken met andere MR'en uit de regio

Toekomstige activiteiten:

- bestuursformatieplan bestuderen en toetsen aan wettelijke regelgeving
- scholing met betrekking tot financiën
- instemming financieel beleidsplan en begroting

Bezetting van de GMR op dit moment:

Oudergeleding: Marja Arling, Henk Jan Veninga, Ronald Boelman en Harry Bulk. Personeelsgeleding: Jeroen Delhaas (voorzitter) en Gerda Kruize (secretaris). Medezeggenschap blijft belangrijk binnen een professionele onderwijsorganisatie. Vooral in het kader van Passend Onderwijs en de fusie van scholen in verband met onder andere krimp in de regio is het meedenken over beslissingen belangrijk. Samen waarborgen van kwalitatief goed onderwijs en bestuur in de regio is van essentieel belang.

Voor informatie kunt u terecht bij de voorzitter, Jeroen Delhaas.

Email: jeroen.delhaas@sgperspectief.nl

Hoofdstuk 5. Jaarverslag Raad van Toezicht

Voordat ik in dit verslag inga op de gebruikelijke elementen wil ik terugkijken op het jaar 2016 vanuit een persoonlijke invalshoek. Het jaar 2016 is wat mij betreft getekend door de ziekte en het overlijden van onze adjunct-algemeen directeur Jan Westendorp. Onze gedachten gaan in eerste instantie uit naar de nabestaanden van Jan, we bidden voor hen om bijstand en troost in dit te dragen verlies. Zowel voor zijn collega's op het bestuursbureau als voor alle betrokkenen bij Scholengroep Perspectief is het meemaken van dit proces niet gemakkelijk geweest. Door extra inzet is het gelukt om de meeste zaken in de loop van het schooljaar naar behoren af te wikkelen. De Raad van Toezicht heeft grote waardering voor de inzet van alle betrokkenen en met name voor de personeelsleden op het bestuursbureau. Een woord van dank aan allen is dan ook op deze plaats gepast.

Samenstelling

De Raad van Toezicht kende over het gehele jaar 2016 de volgende samenstelling:

Mevr. C. Prummel

Mevr. A. Wiegiersma

Dhr. Y. Kootstra

Dhr. H. Timmer

Dhr. H. Veninga

Werkwijze.

Qua werkwijze is er in vergelijking met de voorgaande jaren geen wijziging opgetreden. Kerntaak van de Raad van Toezicht is het overleg met en toezien op het handelen van het College van Bestuur. Dat geven we vorm door 4 keer per jaar te vergaderen met het College van Bestuur en de financiële controller. In deze bijeenkomsten komen alle zaken betreffende het bestuur en beheer van de vereniging en de afzonderlijke scholen aan de orde. Dit gebeurt met name door middel van de bespreking van de verslagen van verschillende overlegorganen binnen de vereniging en het bespreken van de terugkoppeling van de ervaringen van de directeuren van de scholen aan het College van Bestuur. De Raad van Toezicht krijgt op deze wijze inzicht in de gang van zaken binnen de vereniging en de afzonderlijke scholen. De Raad van Toezicht heeft de bevoegdheid om in gevallen waarin zij dit nodig acht, direct contact op te nemen met organen of personen binnen de vereniging. In het jaar 2016 is daartoe op basis van de verslagen en het overleg met het College van Bestuur geen noodzaak gevoeld.

In haar functioneren is de Raad van Toezicht in het jaar 2016 niets in de weg gelegd. Vanuit alle geledingen is een optimale medewerking ontvangen om de taken zoals die er liggen te kunnen uitvoeren. Alle besluiten van de Raad van Toezicht zijn met algemene instemming van de leden genomen.

Besproken onderwerpen.

Het scala aan onderwerpen, dat in de vergaderingen van de Raad van Toezicht aan de orde komt is dermate breed, dat een uitputtende opsomming hiervan veel te ver zou gaan op deze plaats. Samenvattend kunnen we zeggen, dat eigenlijk alles wat te maken heeft met de gang van zaken binnen de vereniging en op de afzonderlijke scholen aan de orde komt. Het zal niet verrassend zijn, dat het financiële beleid een belangrijk deel van de besprekingen vormt. Een ander hoofdpunt van bespreking is het waarborgen van de kwaliteit van het geboden onderwijs binnen de identiteit van de vereniging en de verschillende scholen.

De Raad van Toezicht heeft op geen enkele wijze aanleiding gezien het beleid van het College van Bestuur te corrigeren. De Raad van Toezicht is van mening dat door het College van Bestuur op alle terreinen een uitstekend consistent beleid heeft gevoerd, dat heeft geleid tot resultaten die op alle terreinen tot tevredenheid leiden.

Conclusie

De Raad van Toezicht heeft vastgesteld, dat er binnen de vereniging en op de afzonderlijke scholen door heel veel medewerkers hard wordt gewerkt, met als resultaat een prima lopende vereniging en meer dan voldoende invulling van het doel van onze vereniging, het aanbieden van kwalitatief hoogwaardig protestants-christelijk en algemeen bijzonder onderwijs in de gemeenten Stadskanaal en Vlagtwedde. Naast het bijzondere woord van dank in de inleiding wil de Raad van Toezicht ook zijn waardering en dank uitspreken voor de inzet van alle betrokken medewerkers op de afzonderlijke scholen. Zonder jullie niet aflatende energieke inzet zouden de positieve resultaten niet mogelijk zijn geweest. Dank daarvoor!! Rest ons om iedereen ook voor het jaar 2017 Gods onmisbare zegen te wensen op het werk dat gedaan moet worden.

Namens de Raad van Toezicht,
H. Veninga (voorzitter)

Hoofdstuk 6. Vooruitblik

6.1 *In memoriam Jan Westendorp.*

In het vorige jaarverslag meldde ik al de ernstige ziekte van mijn directe collega-bestuurder, Jan Westendorp en het leek me gepast om u ook in dit jaarverslag officieel te melden dat Jan op 14 juni 2016 is overleden. Een groot gemis voor ons allemaal, speciaal voor de collega's op het bestuursbureau die jarenlang dag-in-dag-uit met hem hebben samengewerkt. We konden het altijd heel goed met elkaar vinden, iemand als Jan kun je niet missen, niet als collega en ook niet als mens. Jan was de bedenker van de nieuwe naam van onze Scholengroep en hij heeft aan de wieg gestaan van heel veel (kwaliteits)ontwikkelingen. Kortom, we missen hem nog bijna iedere dag, maar we vinden troost in de gedachte dat hij voor altijd in Gods hand geborgen is.

6.2 *Toekomstige ontwikkelingen.*

De komende tijd gaan we verder met de inzet op kwalitatief hoogwaardig passend onderwijs. Het lijkt erop dat de krimp nog wel even aanhoudt, maar dat we de grootste klappen wel even hebben gehad. Het "marktaandeel" in de gemeente Stadskanaal voor wat betreft het basisonderwijs is licht gestegen tot 55,4%, waarmee we de grootste aanbieder van het basisonderwijs zijn in deze gemeente. In de gemeente Vlagtwedde komen we (nog) niet verder dan een marktaandeel van 23,4% en zijn we de kleinste speler. We willen in ieder geval graag de basisscholen die we in de gemeente Vlagtwedde hebben, open houden.

We gaan ervan uit dat er ook in de komende jaren steeds meer (financiële) risico's op de bestuurstaafel worden gelegd. Op enig moment zal het Vervangingsfonds waarschijnlijk ophouden te bestaan en zal ieder bestuur de volledige verantwoordelijkheid gaan dragen voor het eigen ziekteverzuim (en de vervanging) en de eigen uitkeringsgerechtigden. U begrijpt dat een dergelijke situatie vraagt om anticiperend beleid, want als je kampt met een ziekteverzuimpercentage van tegen de 10% is het risico levensgroot dat ook een middelgrote organisatie als Scholengroep Perspectief zich hieraan kan gaan vertillen en in zijn voortbestaan bedreigd kan worden. We zijn begonnen met een bewustwordingsoperatie bij directeuren en teamleden om te komen tot een cultuuromslag waarbij met name ingezet zal gaan worden op acties in de preventieve sfeer en slimme oplossingen voor mensen die dreigen vast te lopen. De directeuren worden meer in positie gebracht en de Arbo-arts zal wekelijks in ons eigen nieuwe bestuursbureau aan de Loodzetter zitting gaan houden. Korte lijnen en gerichte acties zullen moeten leiden tot verlaging van het ziekteverzuim en meer aandacht voor het terugdringen van de werkdruk.

Als we erin slagen het ziekteverzuim te verlagen, zal dat automatisch een positief effect hebben op de beschikbaarheid van invallers en vermindering van werkdruk bij degenen die nu groepen van zieke collega's moeten opvangen of naar huis sturen. Bovendien levert een verlaging van het ziekteverzuim een direct financieel voordeel op: een lagere premie die dan weer ingezet kan worden aan personele knelpunten.

De vervangingsproblematiek, veroorzaakt door lagere uitstroom van de PABO's en de verfoeide WWZ (Wet Werk en Zekerheid), is een probleem dat directe gevolgen heeft voor de kwaliteit van het onderwijs. Al onze inspanningen om voldoende mensen binnen te halen voor onze scholengroep heeft tot dusver onvoldoende resultaat gehad. Het probleem speelt overigens landelijk. Het onderwijs lijkt in toenemende mate onaantrekkelijk te zijn voor jonge mensen en dat is vreselijk jammer, want het is zo'n mooi vak!

We hopen als College van Bestuur ook in 2017 en de jaren daarna ons werk voor onze scholen te kunnen voortzetten en een waarde(n)volle bijdrage te kunnen leveren aan de ontwikkeling en vorming van de kinderen die onze scholen bezoeken en onderwijs genieten. We hopen dat God ons ook daarvoor zijn zegen zal geven.

M. Wever, directeur-bestuurder Scholengroep Perspectief.

Hoofdstuk 7. Financiële Jaarverslag 2016

A1 Grondslagen

1 Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Scholengroep Perspectief en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord. De activiteiten van de vereniging c.q. haar scholen bestaat uit het geven van onderwijs aan kinderen die de basisschool en school voor speciaal onderwijs (ZMLK) bezoeken.

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening over 2016 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Investerings in meubilair, ICT en onderwijsleerpakket worden op de balans gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven vanaf de maand van aanschaf. Investeringsubsidies die ontvangen zijn, worden in mindering gebracht op de investering. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Eigendom

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de vereniging en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. Eventuele bruikleenscholen zijn eveneens niet verwerkt.

De kosten van groot onderhoud aan de binnenkant alsmede het buitenschilderwerk van de schoolgebouwen (en het buitenonderhoud) worden ten laste gebracht van de bestemmingsreserve huisvesting/voorziening groot onderhoud.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Financiële vaste activa met een looptijd korter dan 12 maanden worden opgenomen onder de vorderingen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten. Aan de reserve worden via de resultaatbestemming overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Scholengroep Perspectief.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker maar wel betrouwbaar te schatten is.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten gebouwen wordt bepaald op basis van te verwachten kosten over een reeks van jaren op basis van een onderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. De voorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening ambtsjubileum

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen in verband met het gebruikmaken van personeel van het ambtsjubileum is een voorziening gevormd voor het bedrag dat naar verwachting is gemoeid met de afwikkeling van de bestaande verplichtingen. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde vanwege de lange looptijd van de verplichtingen. Betaalde bedragen inzake het ambtsjubileum worden ten laste van de voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is uitgegaan van het baten en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Kosten hoeven nog geen uitgaven te zijn en opbrengsten nog geen inkomsten.

Rijksbijdragen

- de ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de de staat van baten en lasten.

- geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

- geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Opbrengsten

Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat de desbetreffende subsidies zullen worden ontvangen en voor zover de hiermee samenhangende bestedingen zijn verricht.

Pensioenen

De Scholengroep Perspectief heeft een pensioenregeling. Pensioenen voor het onderwijspersoneel zijn ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP).

Per eind 2016 heeft dit pensioenfonds een dekkinggraad van 96,6%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

4 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest en betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Model A: Balans per 31 december 2016

(na resultaatverdeling)

1.	Activa	31 december 2016	31 december 2015
	Vaste Activa		
1.2	Materiële vaste activa	2.138.821	2.160.151
1.3	Financiële vaste activa	169.698	169.698
	<u>Totaal vaste activa</u>	<u>2.308.519</u>	<u>2.329.849</u>
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen	1.303.312	1.044.883
1.7	Liquide middelen	4.808.625	5.423.123
	<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>6.111.936</u>	<u>6.468.005</u>
	<u>Totaal activa</u>	<u>8.420.455</u>	<u>8.797.854</u>

Model A: Balans per 31 december 2016

(na resultaatverdeling)

2.	Passiva	31 december 2016	31 december 2015
2.1	Eigen vermogen	5.204.588	5.467.569
2.2	Voorzieningen	1.092.165	1.027.955
2.4	Kortlopende schulden	2.123.702	2.302.330
	<u>Totaal passiva</u>	<u>8.420.455</u>	<u>8.797.854</u>

Model B: Staat van baten en lasten over 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen	14.136.839	13.700.047	14.006.874
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	9.940	61.000	131.935
3.5 Overige baten	262.655	56.500	224.089
Totaal baten	14.409.434	13.817.547	14.362.897
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	12.438.960	11.789.875	12.066.854
4.2 Afschrijvingen	339.300	348.728	309.945
4.3 Huisvestingslasten	775.035	792.138	807.514
4.4 Overige lasten	1.150.243	1.089.232	1.139.767
Totaal lasten	14.703.538	14.019.973	14.324.080
Saldo baten en lasten	(294.104)	(202.426)	38.817
5 Financiële baten en lasten	31.122	30.000	80.966
Nettoresultaat	(262.982)	(172.426)	119.783

Model C: Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	(294.104)	38.817
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	339.300	309.945
- Mutaties voorzieningen	64.210	207.607
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	(258.429)	54.793
- Kortlopende schulden	(178.628)	377.460
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:	(327.650)	988.622
Ontvangen interest	31.122	57.687
Koersmutaties financiële vaste activa	-	(23.279)
Opbrengst financiële vaste activa en effecten	-	23.279
	31.122	57.687
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:	(296.528)	1.046.309
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Desinvesteringen immateriële vaste activa	-	19.662
Investerings materiële vaste activa	(317.963)	(373.650)
Desinvesteringen financiële vaste activa	-	917.806
Overige investeringen in financiële vaste activa	-	(86.728)
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:	(317.963)	477.090
Mutatie liquide middelen	(614.491)	1.523.399
Beginstand liquide middelen	5.423.123	3.899.724
Mutatie liquide middelen	(614.491)	1.523.399
Eindstand liquide middelen	4.808.632	5.423.123

Model VA: Vaste Activa

1. Activa

1.2 Materiele vaste activa

	Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2015	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 31 december 2015	Mutaties 2016				Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2016	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 31 december 2016	Boekwaarde per 31 december 2016
			Boekwaarde per 31 december 2015	Investeringen	Des- Investeringen	Afschrijvingen			
1.2.1 Gebouwen en terreinen	439.521	209.286	230.235	-	-	40.350	439.521	249.636	189.885
1.2.2 Inventaris en apparatuur	2.819.106	1.397.198	1.421.908	219.740	-	190.665	3.038.846	1.587.863	1.450.991
1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.220.853	712.846	508.007	98.223	-	108.286	1.319.076	821.132	497.945
Totaal materiele vaste activa	4.479.480	2.319.330	2.160.150	317.963	-	339.300	4.797.443	2.658.630	2.138.821

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris, ICT middelen en Inrichting vaklokalen.

Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 500,-.

Onder andere vaste bedrijfsmiddelen vallen o.a. de vervoersmiddelen.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Grond	Geen afschrijving
Gebouwen nieuwbouw	10 jaar
Inventaris en apparatuur, bestaande uit:	
-Meubilair	20 jaar
-Apparatuur	10 jaar
-ICT	5 jaar
Leermiddelen	8 jaar

1.3 Financiële vaste activa

	Mutaties 2016					Boekwaarde per 31 december 2016
	Boekwaarde per 31 december 2015	Investeringen	Des- investeringen	Koers- mutaties	Overige mutaties	
1.3.7 Overige vorderingen	169.698					169.698
Totaal	169.698	-	-	-	-	169.698
<i>Uitsplitsing overige vorderingen</i>						
1.3.7.1 Overige vorderingen (Picto)	81.304	-	-	-	-	81.304
1.3.7.2 Overige vorderingen (De Bast)	88.394	-	-	-	-	88.394
	169.698	-	-	-	-	169.698

Toelichting:

1.3.7.1 Overige vorderingen (Picto). De uitvoering van het systeembeheer van ICT toepassingen voor het onderwijs wordt voor een aantal schoolbesturen uitgevoerd op basis van de "Kosten voor Gemene Rekening". Om het schoolbestuur dat de administratie en de rekening voert van werkkapitaal te voorzien, heeft elk der deelnemers een bedrag in rekening courant gegevens. Dit geld is als vordering opgenomen in de balans van onze vereniging. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden betalen de deelnemers een maandelijks bijdrage. Aan het einde van het kalenderjaar worden de kosten volledig volgens de verdeelsleutel aan de deelnemers in rekening gebracht. Kleine bedragen kunnen met dit saldo rekening courant verreken worden. Indien een deelnemer zich uit de overeenkomst terugtrekt neemt hij ook het saldo mee.

1.3.7.2 Overige vorderingen (De Bast). Dit saldo betreft een lening aan Stichting De Bast. De looptijd van deze lening bedraagt 15 jaar. Jaarlijks is een aflossing verschuldigd ter hoogte van de jaarlijkse SDF subsidie. Het rentepercentage van de lening is 0%

Model VV: Voorraden en vorderingen
1.5 Vorderingen

		31 december 2016	31 december 2015
1.5.2	OCW / EZ	702.516	670.414
1.5.4	Andere deelnemingen	1.994	815
1.5.6	Overige overheden	233.139	71.719
1.5.7	Overige vorderingen	365.663	301.934
1.5.8	Overlopende activa	0	-
	Totaal Vorderingen	1.303.312	1.044.883
Uitsplitsing vorderingen			
1.5.2	Vorderingen OCW / EZ		
1.5.2.2	Betalingsritme lump sum	702.516	670.414
1.5.2.4	Vooruitantvangen OCW	-	(0)
	Totaal Vorderingen OCW	702.516	670.414
1.5.7	Uitsplitsing overige vorderingen		
1.5.7.1	Personeel	2.858	269
1.5.7.2	Overige	0	17.850
	Vervangingsfonds extern personeel	172.459	109.517
	Te verrekenen met derden	21.640	15.574
	Rente	30.527	48.617
	Samenwerkingsverband	138.178	110.108
	Totaal overige vorderingen	365.663	301.934
1.5.8	Uitsplitsing overlopende activa		
1.5.8.3	Overige overlopende activa	0	-
	Totaal overlopende activa	0	-

Toelichting:

De vergelijkende cijfers van 2015 bij rente (48.617) en samenwerkingsverband (105.421) waren in de Jaarrekening van 2015 gepresenteerd onder 1.5.8 overlopende activa. Deze posten staan in deze Jaarrekening onder 1.5.7 Overige vorderingen.

Model EL: Effecten en Liquide middelen**1.7 Liquide middelen**

	31 december 2016	31 december 2015
1.7.1 Kasmiddelen	-	418
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	4.488.625	5.422.704
1.7.4 Overige liquide middelen	<u>320.000</u>	<u> </u>
	<u>4.808.625</u>	<u>5.423.123</u>

Toelichting:

- 1.7.4 Dit betreft een bankgarantie die is afgegeven ten behoeve van de aankoop van een bedrijfspand, dat als nieuwe onderkomen voor het bestuursbureau dienst zal doen. De akte passering heeft begin januari 2017 plaatsgevonden.

Model EV: Eigen vermogen

	Stand per 31 december 2015	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2016
2.1.1 Algemene reserve	2.850.067	(215.585)	-	2.634.482
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)				
<i>Bestemmingsreserve personeel</i>	465.687	-	-	465.687
<i>Bestemmingsreserve Bapo</i>	45.648	(17.638)	-	28.010
<i>Bestemmingsreserve Innovatieve projecten</i>	<u>905.242</u>	(7.363)	-	<u>897.879</u>
	4.266.645	(25.001)	-	4.026.058
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)				
<i>Algemene reserve privaat</i>	986.023	(22.395)	-	963.629
<i>Bestemmingsreserve privaat</i>	<u>214.901</u>	-	-	<u>214.901</u>
	1.200.925	(22.395)	-	1.178.530
Totaal Eigen Vermogen	<u><u>5.467.569</u></u>	<u><u>(262.982)</u></u>	-	<u><u>5.204.588</u></u>

Model VL: Voorzienen en langlopende schulden

2.2 Voorzienen

		Mutaties 2016						
		Stand per 31 december 2015	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31 december 2016	Looptijd < 1 jaar	Looptijd > 1 jaar
2.2.1	Personeel							
	<i>Jubilea</i>	177.559	23.000	32.720	-	167.839	17.520	150.319
		177.559	23.000	32.720	-	167.839	17.520	150.319
2.2.3	Groot onderhoud	850.396	166.469	92.539	-	924.326	557.791	366.535
		1.027.955	189.469	125.259	-	1.092.165	575.311	516.854

Model KS: Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden		31 december 2016	31 december 2015
2.4.3	Crediteuren	65.362	139.831
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	605.770	590.586
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	127.534	130.669
2.4.9	Overige kortlopende schulden	142.557	300.666
2.4.10	Overlopende passiva	1.182.479	1.140.578
Totaal kortlopende schulden		<u>2.123.702</u>	<u>2.302.330</u>
Uitsplitsing kortlopende schulden			
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen		
2.4.7.1	Loonheffing	480.860	513.786
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	124.910	76.800
		<u>605.770</u>	<u>590.586</u>
2.4.9	Overige kortlopende schulden		
2.4.9.2	Overige kortlopende schulden	142.557	300.666
		<u>142.557</u>	<u>300.666</u>
2.4.10	Overlopende passiva		
2.4.10.2	Vooruitontvangen subs. OCW/EZ geoormerkt	86.131	74.511
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	406.559	391.731
2.4.10.8	Overige	689.790	674.336
		<u>1.182.479</u>	<u>1.140.578</u>
2.4.10	Uitsplitsing overige overlopende passiva		
	Cultuur	29.819	22.668
	Techniek Beta	11.589	11.343
	Agenda voor de veenkoloniën	24.034	26.444
	Alle scholen in beweging	540	1.794
	Subsidie ESF Meidoorn	1.852	4.066
	Te besteden LGF Materieel	27.314	39.639
	Schoolprojecten	44.145	40.041
	Prestatieboxgelden	550.497	528.340
	Totaal overige overlopende activa	<u>689.790</u>	<u>674.336</u>

Toelichting:

2.4.10.2 In 2015 stond er een bedrag van 22.668 bij vooruitontvangen subsidie OCW/EZ geormerkt. Dit bedrag betreft de cultuursubsidie uit de prestatiebox. Dit is geen geormerkte subsidie die in model G dient te worden verantwoord. Dit bedrag is daarom in de vergelijkende cijfers verplaatst
2.4.10.8 Overige.

De subsidie lerarenbeurs is wel een geormerkte subsidie die in model G is verantwoord. Deze is daarom verplaatst van 2.4.10.8 naar 2.4.10.2.

Samengevat:	31-12-2015	31-12-2015
	Vóór	Na
	overheveling	overheveling
Vooruitontvangen subs. OCW/EZ geormerkt	22.668	74.511
	<u>22.668</u>	<u>74.511</u>

2.4.10.8 In 2016 zijn een aantal bedragen overgeheveld naar een ander project. Ten behoeve van de vergelijkbaarheid is deze verschuiving ook in de presentatie van de vergelijkende cijfers verwerkt. De volgende posten zijn in de vergelijkende cijfers van 2015 verplaatst:
Invoering Passend onderwijs (6.968), GOA personeel (30.070), Project Europees Platform (561) en VVE personeel (2.442) zijn toegevoegd aan Schoolprojecten (40.041)
Taal en Rekenen (70.783) en Opbrengstgericht werken (13.015) zijn toegevoegd aan Prestatieboxgelden (+ 83.798)

Samengevat:	31-12-2015	31-12-2015
	Vóór	Na
	overheveling	overheveling
GOA personeel	30.007	-
Cultuur	-	22.668
VVE personeel	2.442	-
Project Europees Platform	561	-
Techniek Beta	11.343	11.343
Agenda voor de veenkolonien	26.444	26.444
Opbrengstgericht werken	13.014	-
Alle scholen in beweging	1.794	1.794
Invoering Passend Onderwijs	6.968	-
Subsidie ESF Meldoorn	4.066	4.066
Taal en rekenen	70.853	-
Te besteden LGF Materieel	39.639	39.639
Subsidie Lerarenbeurs	74.511	-
Schoolprojecten	-	40.041
Prestatieboxgelden	444.472	528.340
Totaal overige overlopende activa	<u>726.114</u>	<u>674.335</u>

Model G: Overzicht geoormerkte doelsubsidies OCW

G1. Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	bedrag toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond
Lerarenbeurs	DU/B/110284		17-8-2016	€ 93.750	€ 93.750	Nee
	totaal			€ 93.750	€ 93.750	

G2. Subsidies met verrekeningsclausule

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	bedrag toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	totale kosten	te verrekenen ultimo verslagjaar
N.v.t.				€ -	€ -	€ -	€ -
	totaal			€ -	€ -	€ -	€ -

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	bedrag toewijzing	saldo 1-1-2014	ontvangen in verslagjaar	lasten in verslagjaar	totale kosten 31-12-2014	saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
N.v.t.				€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	totaal			€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

PARAAT VOOR
WAARMERKINGSDOELENDE

N.v.t.

Model OB: Opgave overheidsbijdragen

3 Baten				
3.1 Rijksbijdrage OCW/EZ		Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
3.1.1	Rijksbijdrage OCW/EZ			
	<i>Personeel</i>	10.760.657	10.631.384	10.572.727
	<i>Materieel</i>	1.920.122	1.800.765	1.891.804
		<u>12.680.780</u>	<u>12.432.149</u>	<u>12.464.531</u>
3.1.2	Overige subsidies OCW/EZ			
	<i>Niet geoordeelde subsidies</i>	709.764	552.392	688.821
		<u>709.764</u>	<u>552.392</u>	<u>688.821</u>
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	746.295	715.506	853.522
	Totaal Rijksbijdrage OCW/EZ	<u>14.136.839</u>	<u>13.700.047</u>	<u>14.006.874</u>
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies				
		Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en subsidies	9.940	51.000	127.890
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	-	10.000	4.045
	Totaal Overige overheidsbijdragen en subsidies	<u>9.940</u>	<u>61.000</u>	<u>131.935</u>

Model AB: Opgave andere baten

3.5 Overige baten				
		Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
3.5.1	Verhuur	2.489	2.500	3.432
3.5.2	Detachering personeel	138.342	13.000	164.995
3.5.5	Ouderbijdragen	-	-	650
3.5.6	Overig	121.825	41.000	55.012
	Totaal overige baten	<u>262.655</u>	<u>56.500</u>	<u>224.089</u>

Model LA: Opgave van de lasten

4 Lasten			
4.1 Personele lasten			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
4.1.1 Lonen en salarissen	12.781.996	11.418.662	12.273.292
<i>Brutolonen en salarissen</i>	<i>9.651.204</i>		<i>9.240.274</i>
<i>Sociale lasten</i>	<i>2.041.282</i>		<i>1.905.581</i>
<i>Pensioenpremies</i>	<i>1.089.511</i>		<i>1.127.437</i>
4.1.2 Overige personele lasten	421.623	371.213	579.154
<i>Dotaties personele voorzieningen</i>	<i>23.000</i>	<i>23.000</i>	<i>23.000</i>
<i>Uitzendkrachten, declaranten e.d.</i>	<i>79.941</i>	<i>40.500</i>	<i>17.298</i>
<i>Overig</i>	<i>318.683</i>	<i>307.713</i>	<i>538.856</i>
4.1.3 Af: Uitkeringen	(764.660)	-	(785.593)
Totaal personele lasten	12.438.960	11.789.875	12.066.854
Gemiddeld aantal FTE's	203,4		202,9
	Incl. vervanging		Incl. vervanging
4.2 Afschrijvingslasten			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
4.2.2 Materiële vaste activa			
<i>Gebouwen en terreinen</i>	<i>40.350</i>	<i>39.640</i>	<i>40.350</i>
<i>Inventaris en apparatuur</i>	<i>190.665</i>	<i>196.183</i>	<i>174.426</i>
<i>Andere vaste bedrijfsmiddelen</i>	<i>108.286</i>	<i>112.905</i>	<i>95.169</i>
Totaal afschrijvingslasten	339.300	348.728	309.945

4.3 Huisvestingslasten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
4.3.1 Huur	206.703	169.588	157.237
4.3.3 Onderhoud	231.713	258.850	324.349
<i>Onderhoud</i>	<i>65.244</i>	<i>59.100</i>	<i>69.141</i>
<i>Dotatie onderhoudsvoorzieningen</i>	<i>166.469</i>	<i>199.750</i>	<i>255.208</i>
4.3.4 Energie en water	144.117	187.800	172.199
4.3.5 Schoonmaakkosten	142.977	127.750	129.843
4.3.6 Heffingen	14.607	18.450	17.583
4.3.8 Overige huisvestingslasten	34.919	29.700	6.303
Totaal huisvestingslasten	775.035	792.138	807.514

4.4 Overige lasten

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	354.923	307.207	314.515
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	586.248	552.263	583.049
<i>Inventaris en apparatuur</i>	<i>276.803</i>	<i>215.758</i>	<i>255.257</i>
<i>Leermiddelen</i>	<i>250.827</i>	<i>220.850</i>	<i>258.848</i>
<i>Projecten</i>	<i>58.618</i>	<i>115.655</i>	<i>68.944</i>
4.4.4 Overig	209.073	229.762	242.204
Totaal overige lasten	1.150.243	1.089.232	1.139.767

Specificatie honorarium			
4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening	12.500	9.000	10.008
4.4.1.2 Andere controleopdrachten	-	-	-
4.4.1.3 Fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4 Andere niet-controledienst accountantslasten	-	-	-
Accountantslasten	12.500	9.000	10.008

Model FB: Financiële baten en lasten**5 Financiële baten en lasten**

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
5.1 Rentebaten	31.122	30.000	57.687
5.4 Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	-	-	23.279
Totaal financiële baten en lasten	31.122	30.000	80.966

Model E: Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm 2016	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2016 Eur	2016	Art2:403 BW Ja/Nee	Deelname %	Consolidatie Ja/Nee
Samenwerkingsverband PO 22.01 voor de provincie Groningen en de gemeente Noordenveld	Stichting	Groningen	4	-	-	-	-	Nee
Samenwerkingsverband VO 22.02 Groningen Ommelanden	Stichting	Groningen	4	-	-	-	-	Nee

Vermelding op basis van de WNT

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

4.1: Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

Vermelding alle bestuurders met dienstbetrekking

Functie of functies	Voorzittersclausule van toepassing	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzittingen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van dienstverband
D		M. Wever	1-8-2011		1	90.959	2.233	19.093	
D		J. Westendorp	1-8-2011	14-6-2016	1,1	40.455	0	8.260	

Vermelding alle interim-bestuurders

Functie of functies	Voorzittersclausule van toepassing	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzittingen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van dienstverband
n.v.t.									

Vermelding alle toezichthouders

Functie of functies	Voorzitter of lid	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzittingen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van dienstverband
RVT	Voorzitter	Dhr. H. Veninga			500			
RVT	Lid	Mevr. A. Wiegiersma			500			
RVT	Lid	Mevr. C. Prummel-Ploeger			500			
RVT	Lid	Dhr. Y. Kootstra			500			
RVT	Lid	Dhr. H. Timmer			500			

4.2: Vermelding gegevens van eenieder van wie de bezoldiging de WNT-norm te boven gaat

2016

Functie of functies	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzittingen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van dienstverband	Motivatie overschrijding van de norm

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Schoonmaak

Vademe

Er is een contract met Vademe voor diverse scholen dat op verschillende data in 2009 is ingegaan voor de duur van 1 jaar. De overeenkomst wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd met 1 jaar. Het bedrag dat in 2016 aan schoonmaak van Vademe is betaald bedroeg € 55.157.

Asito

Er is een contract met Asito voor diverse scholen dat in 2015 is ingegaan voor de duur van drie jaar. De overeenkomst wordt jaarlijks verlengd met één jaar. Het bedrag dat in 2016 aan schoonmaak van Asito is betaald, bedroeg € 29.393.

Administratiekantoor

Er is een contract met Helder Onderwijs voor financiële dienstverlening. Het contract loopt tot 31-12-2017 en wordt daarna zonder opzegging telkens met 1 jaar verlengd. Het bedrag dat in 2016 aan Helder Onderwijs is betaald bedroeg € 115.415.

Huur bestuursbureau

Hiervoor is een overeenkomst gesloten met Banus. Deze overeenkomst eindigt op 31-07-2017. In 2017 is een pand aangekocht. Hier zal het bestuursbureau in worden gevestigd. De huurovereenkomst met Banus wordt niet verlengd. Het bedrag dat in 2016 is betaald aan Banus bedroeg € 19.162

Reproductie

Met betrekking tot de kopieerkosten geldt een vijfjarig contract met Canon (ingegaan 1-12-2015). Het jaarlijkse contract bedraagt € 45.000 inclusief btw.

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.
Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2016

€	(215.585)	wordt onttrokken aan de algemene reserve
€	(17.638)	wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve bapo
€	(7.363)	wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve innovatieve projecten
€	(22.395)	wordt onttrokken aan de algemene bestemmingsreserve privaat
€	<u>(262.982)</u>	totaal resultaatverdeling

Gebeurtenissen na balansdatum

De vereniging heeft eind 2016 een bedrijfspand aangekocht ten behoeve van het bestuursbureau. Dit pand, dat gevestigd is aan de Loodzetter 7 te Stadskanaal, is aangeschaft voor € 295.000 en de akte passering heeft begin januari 2017 plaatsgevonden. In december is hiertoe een bankgarantie van € 320.000 afgegeven.

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer 41358
 Naam Instelling Scholengroep Perspectief
 Adres Oosterstraat 24
 Postadres
 Postcode 9502 ED
 Plaats Stadskanaal
 Telefoon 0599-612612
 E-mailadres info@sgperspectief.nl
 Website <http://www.scholengroeperspectief.nl>

Contactpersoon De heer J. Smith
 Telefoon 0599-612612
 E-mailadres lohan.smith@sgperspectief.nl

BRIN-nummers			Sector	Aantal leerlingen	
				1-10-2016	1-10-2015
			2016	2015	
		De Baldakijn	PO	195	210
		De Verbindingsweg	PO	45	47
		Anne de Vries	PO	121	106
		Het Gebint	PO	61	71
		Oranje Nassauschool	PO	233	248
		Lindenborgh	PO	186	202
		De Zaaler	PO	165	157
		De Rank	PO	220	230
		De Ark	PO	123	126
		De Hoeksteen	PO	52	53
		Op de Zandtange	PO	118	110
		De Maarsborg	PO	233	195
		Gabriel Dam	PO	48	53
		De Hochte	PO	83	100
		De Meidoornschool	PO	120	118
		Totaal		2003	2026